25 øyre.

GAMALNORSKE BOKVERK

UTGJEVNE AV

DET NORSKE SAMLAGET

2.

SOGA

UM

EIRIK RAUDE

GAMALNORSK GRUNNTEKST
OG NYNORSK UMSETJING

VED

S. ESKELAND

OSLO
DET NORSKE SAMLAGET (LANDSMAALS-LAGET)
1907

Syn og segn

er den tidskrifti det norske samlaget (landsmaals-laget) gjev ut. Ho kjem med 10 hefte for aaret, kvart hefte paa minst 48 sidor. Ein kann tinga ho paa alle posthus, og ein vert daa med same lagsmann i samlaget. Aarspengarne er 4 krunor, og dei gjeng som andre bladpengar fritt i posten. Skriftstyrarar er *Halvdan Koht* og *Rasmus Løland*. Sendestaden er i Øvre Slotsgata 29, Oslo.

I 1907

hev tingarane paa **Syn og Segn** fenge:

Segner fraa Elvrom, ved *Sigurd Nergaard,* 185 sidor.

Soga um Volsungarne, gamalnorsk grunntekst og nynorsk umsetjing ved *Torleiv Hannaas,* 184 sidor.

Soga um Eirik Raude, gamalnorsk grunntekst og nynorsk umsetjing ved *S. Eskeland,* 55 Sidor,

eit hefte paa 64 sidar, med innhold: Odelsretten fyrr og no, av *O. Solnørdal;* Roosevelt og den amerikanske storpolitikken, av *Halvdan Koht;* Renæssance, dikt av *Henr. Grytnes;* boksjaa.

Endaa kjem i dette aaret:

Edda-kvæde, II (kjempekvædi), paa nynorsk ved *Ivar Mortensson,*

og eit eller tvo hefte til med mindre stykke.

Tilsaman minst 700 sidor for 4 krunor.

Nye lagsmenner maa senda aarspengarne med same dei skriv seg inn, og dei fær daa fritt den boki dei sjølve vil hava av desse tvo: Storegut, ættesogo og diktverke, ved Rich. Berge, eller Gamle skaldar og kvad ved Rasmus Flo.

Eiriks þáttr Rauða

SOGA

UM

EIRIK RAUDE

GAMALNORSK GRUNNTEKST
OG NYNORSK UMSETJING

VED

S. ESKELAND

OSLO
DET NORSKE SAMLAGET (LANDSMAALS-LAGET)
1907

PRENTA HJAA NIKOLAI OLSEN

Nokre ord til rettleiding.

Denne stuttlagde soga fortel um mange vigtuge hendingar fyrr i tidi; fyrst fær me høyra kor det kom seg at Grønland vart bygt, so korleis Vinland vart funne, og korleis dei freista paa aa byggja seg nye heimar der. Dei som kom lengst paa veg med det, var Torfinn karlsevne og fylgjesmennerne hans. Soga sviv daa meir um Karlsevne enn um Eirik raude. Difor hev sume utgjevarar kalla henne Karlsevne-soga. Men fraa gamalt heiter ho soga um Eirik raude. Det er jamleg so, at sogorne fær namn etter hovudmannen i den ætti som dei helst gjet um. Og her er det Eirik.

Torfinn karlsevne gifter seg inn i hans ætt, med di han fær Gudrid til kona. Ho er enkja etter Torstein, son aat Eirik raude.

Gudrid er soleis den lekken som knyter ihop tvo ættstrengjer; fyrst fær me daa hennar soga: ho kom fraa Island til Grønland, til Eirik raude, i fylgje med far sin. Han heitte Torbjørn Vivilsson. Far *hans* atter var komen ut til Island med dronning Aud, enkja etter Olav kvite, som var norsk konge i Dublin 853—871.

Me hev soga fraa tvo gamle handskrifter, den eine fraa fyrstningi av det 13de hundradaaret (i »Hauksbok«), den andre fraa det 15de hundradaaret. Baae er dei no aa finna i dei armamagnæanske samlingarne i Kjøpenhamn. Men soga sjølv hev truleg vorte til seinst-paa i det 12te hundradaaret, og er bygd paa Landnáma (stykke I og II) og forteljingar som sogemannen hev høyrt, og so nokre gamle vers, som enno stend i

soga. Sogemannen maa ha høyrt heime sudvest paa Island, med di han synest vera so vel kjend paa staderne der.

Um vinlandsferderne finn ein sogor og fraasegner paa ymse stader i den gamle bokheimen, t. d. i Olavssogorne, og mest i Flateyarbók (Grœnlendingaþáttr). Dei hev mangt og mykje annarleis enn soga um Eirik raude. Men me hev rett til aa tru at denne er paalitelegaste, baade for di ho er eldst, og for di ho samstavar best med det me elles veit um vinlandsferderne etter dei eldste fraasegner. Daa visst segjer avlidne prof. G. Storm so, og han var vel inne i dei ting. I »Studier over Vinlandsreiserne, Vinlands geografi og ethnografi« (Kjøpenhamn 1888) hev han saumfare det som er skrive um vinlandsferderne, heime og ute, og freista granska ut den røynlege samanheng. Han hev gjeve ut »Eiriks saga rauða« (Kjøpenh. 1891), med mange og gode merknader. Fraa desse bøkerne hev eg henta dei fleste upplysningar eg gjev her, og den gamalnorske lestren her er for det meste etter utgaava hans.

Tek ein det som synest rimelegaste i Grœnlendingaþáttr (Flatøyboki) og held saman med soga um Eirik raude, skulde ein faa toleg god greida paa dei uppdagingsferderne som dei gamle nordmennerne gjorde til vesterhavslandi ikring aar 1000.

Vinlandsferderne.

I aar 999 fór Leiv Eiriksson ut ifraa Grønland og vilde til Norig. Korkje han eller andre hadde fare den vegen fyrr, so han var heller ukjend paa leidi. Han kom for langt sud, og landa paa Sudrøyarne. Derifraa tok han til Norig. Han vart hirdmann hjaa Olav Tryggveson, og var i Nidaros med vinteren. Der vart han kristna, og um vaaren bad kongen honom fara heim til Grønland og føra inn kristendomen. Han fekk ein prest med seg. Skipet driv ut av leid, og han flakkar lenge ikring utpaa havet. Men so kjem han til eit land som han aldri hev høyrt gjete. Der er ville vin-tre, sjølvsaadd kveite og sjeldfengde treslag. Han tek med seg noko utav kvart, og syner det fram til heimefolket, daa han sistpaa finn fram til Grønland (hausten 1000). Det nye landet kallar han Vinland. Han fær kristendomen innførd paa Grønland, og vert heitande

V

Leiv den hepne millom folk der. Dei fær hug til aa finna dei landi som Leiv fortel um. Torstein, broren, driv mest paa. Han fær jamvel gamle far sin med, og 20 mann til. So legg dei i vegen. Dei fer ut ifraa Eiriksfjord, men kjem nok for langt austpaa. Dei vert drivande ikring uti Atlanthavet, til dei vert baade trøytte og utmødde, so dei er fegne dei kjem seg heim atter (hausten 1001). Same hausten gifter Torstein Eiriksson seg med Gudrid, og busèt seg paa Lysefjord. Men um vinteren (1002) vert Gudrid enkja, og flytjer daa til Eirik raude, vêrfaren; han bur paa Brattalid i Eiriksfjord. Dit kjem det mange menner fraa Island. Torfinn karlsevne og Snorre Torbrandsson paa eit skip, og Bjarne Grimolvsson og Torhall Gamleson paa eit anna; i kvart skipslag var det 40 mann. Alle vart gjester hjaa Eirik. Joletider fridde Karlsevne etter Gudrid, og fekk ja. Og so drakk dei jol og gjestebod i eitt paa Brattalid. I det laget fell røda ofte burt paa Vinland, som Leiv hadde funne, men Torstein og Eirik leita etter til faanyttes. Utferdshugen nørest, og dei bur seg til ferd eit stort fylgje, og um vaaren (1003) fer det 3 skip med 140 mann fraa Grønland. Førar er Torfinn karlsevne. No vil dei byggja Vinland.

Kom Eirik og Torstein for langt mot aust, daa dei siglde ut fraa Eiriksfjord, so maa det horva betre naar dei no tek ut ifraa Lysefjord, tenkjer dei vel; for den ligg eit godt stykke lenger vest paa Grønland. Og dei hadde ikkje fare so lenge, fyrr dei kom til eit land i sudvest. Det maa daa likevel gaa meir enn 2 døger, som Eirikssoga segjer; det er her som jamt i gamle sogor, at me torer ikkje sæta paa dagetalet. Dei hev meint det var like langt fraa Lysefjord til Vinland som fraa Island til Irland, og det rekna dei 5 dagar sigling med god bør. Difor hev dei seinare maata tidi soleis til: fraa Grønland til Helleland 2 dagar, derifraa til Markland 2, og fraa Markland til Vinland 1 dag. *Helleland* er truleg *Labrador* (i Grþt. stend det at namnet kjem av di det laag isjøklar som *hellor* yver landet; men det er nok heller som Eiriks-soga segjer). Derifraa kom dei til *Newfoundland.* Dei kalla det *Markland* av di det var skogvakse (*mǫrk,* gen. *markar* ɔ: skog). Derifraa til nordaust-odden av Cap-Breton-øyi, *Kjalarnes* dei kalla (av *kjǫl,* gen. *kjalar* ɔ: kjøl). Dei sigler sud etter med øyi; det er ei

leidsam ferd langs dei lange sandarne; difor kalla dei det *Furdestrenderne*. So gjerest landet fjordskore, og dei kjem fram til *Gut of Sanko*, og legg seg til der; dei hev ikkje gaatt at det er eit sund (det er ikkje so rart; paa karti stend det teikna som fjord langt uti det 16de hundradaaret); dei kallar det *Straumsfjorden*. Der vert dei verande vinteren yver (1003—04).

Dei tvo lettføtte skottarne som Karlsevne hev med, er langt uppi landet paa njosneferd, og kjem att med kornaks og druvor i henderne. Daa skynar dei det er Vinland. Men kor skal dei best koma inn i landet? Torhall veidemann sigler nordetter langs Furdestrenderne og vil um Kjalarnes og vest etter. Men han fær motbør paa vegen, og driv aust til Irland. Karlsevne og dei andre fær sud etter, og legg inn i Hop (paa *Nova Scotia*, no er). Der voks baade sjølvsaadd kveite og vill vin. Her kjem det eit fylgje med *skrælingar* og vitjar deim, og dei tek straks til med bytehandel.

Kva slag folk var desse skrælingarne? Dei hev meint dei var av same folket som eskimoarne paa Grønland, sidan nordmennerne kalla deim òg for skrælingar. Men det er lite trulegt at nordmennerne hadde raaka paa nokon »skrælingar« paa Grønland so tidleg, og ordet skræling hadde same meining daa som no: ein pusling, stakar. Det er *vel* so trulegt at skrælingarne i Vinland hev vore indianar (av micman-folket). Dei hadde ikkje feavl, og difor vart dei skræmde, daa uksen aat Karlsevne kom beljande ut or skogen; dei trudde fulla det var ein villukse (bøffel). Næste gongen skrælingarne kom, var det i ufredsærend. Det spøkte soleis for nordmennerne den gongen, at dei tykte det var tryggaste aa ha seg derifraa. So fór dei nord etter, og kjem til *Straumsfjorden* atter. Derifraa tek Karlsevne ut paa leiting etter Torhall veidemann: han kjem framum *Kjalarnes* og fylgjer landet fram vest etter. Dei la inn i eit elvegap, og der var det dei vart ute for »einføtingen«, som kom og drap Torvald Eiriksson. Trulegare er det, som i Grþt. fortalt, at det var skrælingar dei kom ut for, og at Torvald fekk ei giftfengd pil i armen, og døydde av saaret. »Einføtingen« her er vel eit laan ifraa lærde segner, som jamt visste so mykje aa fortelja um slike skapningar; dei skulde helst bu i utkantarne av verdi.

VII

Karlsevne og dei som var med honom i leitingi vende attende til *Straumsfjord*, og der var dei med vinteren (1005—06). Daa vart dei kvitt skrælingarne; men det vart strid og split millom mennerne og ungkararne i fygjet; det var nok Frøydis som var upphav til det, etter det ein kann skyna av Grþt. Denne usemja gjorde so mykje, at dei vende heim til Grønland, alle saman, og sidan høyrar me ikkje tale um at nokon freista byggja Vinland.

Det er berre fortalt um nokre missjonsferder seinare. Soleis fer bispen Eirik Gnupsson fraa Grønland i fyrstningi av det 12te hundradaaret og vil til Vinland og kristna folket der; sidan høyrer me ikkje meir til honom.

Endaa melder islendske aarbøker um nokre grønlendingar som var ei ferd til Markland, kva no ærendi kann ha vore, anten dei vilde henta timber eller dei vilde paa fiske.

I det heile er det fortalt *so* mykje fraa seinare aar, at me skynar dei heldt minnet um vinlandsferderne uppe, baade paa Grønland og Island og i Norig. Endaa ut i slutten av midalderen hev dei soleis her havt greida paa desse vesterhavslandi. Og so mykje samkvæme som nordmennerne den tid hadde med folk sud i Europa, hev dei sagte fortalt det dei visste, soleis at det hev rygtast um Vinland vide um landi.

Det kann daa ikkje vera noko urimelegt, det som mange meiner, at Kolumbus med hev høyrt um desse landi fraa nordmennerne. Som me veit skal han ha vore med og kome upp til Island ein gong, fyrr me veit um at han etla seg til aa gjera si store uppdagingsferd.

SOGA UM EIRIK RAUDE

1.

Óleifr hét herkonungr er kallaðr var Óleifr hvíti. Hann var son Ingjalds konungs Helga sonar Ólafs sonar Guðrǫðar sonar Hálfdanar sonar hvítbeins Upplendinga konungs. Óleifr herjaði í vestrvíking ok vann Dýflinni á Írlandi ok Dýflinnar skíri ok gerðist konungr yfir. Hann fekk Auðar djúpuðgu dóttur Ketils flatnefs Bjarnar sonar búnu ágæts manns ór Noregi. Þorsteinn rauðr hét son þeirra. Óleifr fell á Írlandi í orrostu, enn Auðr ok Þorsteinn fóru þá í Suðreyjar. Þar fekk Þorsteinn Þuriðar dóttur Eyvindar austmanns systur Helga hins magra. Þau áttu mǫrg bǫrn. Þorsteinn gerðist herkonungr. Hann réðst til lags med Sigurði jarli hinum ríka syni Eysteins glumru. Þeir unnu Katanes ok Suðrland, Ross ok Mærævi ok meirr enn halft Skotland. Gerðist Þorsteinn þar konungr yfir, áðr Skotar svíku hann, ok fell hann þar í orrostu. Auðr var þá à Katanesi, er hon spurði fall Þorsteins. Hon lét þá gera knǫrr í skógi á laun, enn er hon var búin, helt hon út í Orkneyjar. Þar gipti hon Gró dóttur Þorsteins rauðs; hon var móðir Grelaðar, er Þorfinnr jarl hausa-kljúfr átti. Eptir þat fór Auðr at leita Íslands. Hon hafði á skipi tuttugu karla frjálsa. Auðr kom til Íslands ok var hinn fyrsta vetr i Bjarnarhǫfn með Birni bróður sínum. Síðan nam Auðr ǫll Dalalǫnd milli Dǫgurðarár ok Skrámuhlaups-ár ok bjó í Hvammi. Hon hafði

1.

Olav het ein herkonge, og vart kalla Olav kvite. Han var son aat kong Ingjald, son aat Helge, son aat Olav, son aat Gudrød, son aat Halvdan kvitbein, upplandskongen. Olav herja i vesterviking, og vann Dublin i Irland og Dublinsfylket, og vart konge der. Han gifte seg med Aud den djuptenkte, dotter aat Ketil flatnase, som var son aat Bjørn buna, ein gjæv mann fraa Norig. Torstein raude het son deira.

Olav fall i ein strid i Irland, og daa fór Aud og Torstein til Sudrøyarne. Der gifte Torstein seg med Turid, dotter aat Øyvind austmann og syster aat Helge den magre; dei fekk mange born. Torstein vart herkonge. Han gjekk i samlag med Sigurd jarl den megtuge, son aat Øystein glumra. Dei vann Katanes, Sutherland, Ross og Moray og meir enn halve Skotland. Det vart Torstein konge yver; men skottarne sveik honom, og han fall i strid der. Aud var paa Katanes, daa ho frette dauden hans. Ho let i løynd byggja eit skip upp i skogen, og daa ho var reidug, siglde ho ut til Orknøyarne; der gifte ho burt Gro, dotter aat Torstein raude; ho vart mor til Grelod, som fekk jarlen Torstein hausekløyvar. Etter det fór Aud til havs og vilde til Island. Ho hadde tjuge frie menn paa skipet sitt. Aud kom fram til Island, og var i Bjarnar-

bœnahald i Kross-hólum; þar lét hon reisa krossa, þvíat hon var skírð ok vel trúað. Með henni kómu út margir gǫfgir menn, þeir er herteknir hǫfðu verit í vestrvíking ok váru kallaðir ánauðgir. Einn af þeim hét Vífill; hann var ættstórr maðr ok hafði verit hertekinn fyrir vestan haf ok var kallaðr ánauðigr, áðr Auðr leysti hann; ok er Auðr gaf bústað skipverjum sínum, þá spurði Vífill hví Auðr gæfi honum ǫngvan bústað sem ǫðrum mǫnnum. Auðr kvað eigi mundu skipta, kvað hann þar gǫfgan mundu þykkja, sem hann væri. Honum gaf Auðr Vífils-dal, ok bjó hann þar. Hann átti konu, þeirra synir váru þeir Þorgeirr ok Þorbjǫrn. Þeir váru efniligir menn ok óxu upp með fǫður sínum.

2.

Þorvaldr hét maðr; hann var son Ásvalds Ulfs sonar Yxna-Þóris sonar. Eiríkr rauði hét son hans. Þeir feðgar fóru af Jaðri til Íslands fyrir víga sakir ok námu land á Hornstrǫndum ok bjoggu at Drǫngum. Þar andaðist Þorvaldr. Eiríkr fekk þá Þjóðhildar dóttur Jǫrundar Atla sonar og Þorbjargar knarrar-bringu, er þá átti Þorbjǫrn hinn haukdœlski. Réðst Eiríkr þá norðan ok ruddi land í Haukadal ok bjó á Eiríks-stǫðum hjá Vatzhorni. Þá feldu þrælar Eiríks skriðu á bœ Valþjófs á Valþjófs-stǫðum. Eyjólfr saurr frændi hans drap þrælana hjá Skeiðsbrekkum upp frá Vatzhorni; fyrir þat vá Eiríkr Eyjólf saur; hann vá ok Holmgǫngu-Hrafn at Leikskálum. Geirsteinn ok Oddr á Jǫrfa frændr Eyjólfs mæltu eptir hann. Þá var Eiríkr gerr á brott ór Haukadal. Hann nam þá Brokey ok Yxney ok bjó at Trǫðum í Suðrey enn fyrsta vetr. Þá léði hann Þorgesti setstokka. Síðan fór Eiríkr í Yxney ok bjó á Eiríks-stǫðum.

hamn hjaa Bjørn, bror sin, fyrste vinteren. Sidan tok ho alle dalelandi millom Dogurdar-aa og Skraamulaups-aa, og husa i Kvam. Ho hadde bønhald i Kross-holor; der let ho reisa krossar, med di ho var døypt og var ein god truande. Med henne kom det mange gjæve menn ut til Island, som hadde vorte hertekne i vesterviking og var ufrie kalla. Ein av deim het Vivil; han var ein ættstor mann, men hadde vorte herteken vestanfor havet, og var kalla ufri, fyrr Aud løyste honom. Daa Aud gav skipsmannskapet sitt bustader, spurde Vivil, kvi ho ikkje gav honom nokon bustad, til liks med dei andre mennerne. Aud svara at det gjorde inkje fraa eller til; han vilde verta halden for ein gjæv mann, kvar han so var, sa ho. So gav ho honom Vivilsdal, og der husa han. Han var gift, og hadde sønerne Torgeir og Torbjørn. Dei var emnelege menn, og voks upp hjaa far sin.

2.

Det var ein mann som het Torvald; han var
son aat Aasvald, son aat Ulv, son aat Yksne-Tore. Fødd kring
Son hans Torvald het Eirik raude. Far og son fór aar 750
fraa Jæren og til Island for draapssaker; dei tok 770 paalag
land paa Hornstrenderne og budde ved Drangar.
Der døydde Torvald. Eirik gifte seg med Tjodhild,
dotter aat Jørund Atleson og Torbjørg knarrebringa,
som daa var gift med Torbjørn fraa Haukadal. Eirik
flutte daa nordanfraa og rudde land i Haukadal, og 975
budde paa Eiriksstad ved Vatshorn. Trælarne hans
Eirik slepte skrida paa garden aat Valtjov paa Valtjovsstad.
Daa drap Øyolv saur, frenden hans Valtjov,
trælarne ved Skeidsbrekkorne, upp ifraa Vatshorn;
difor drap Eirik Øyolv Saur. Holmgonge-Ravn drap
han òg, ved Leikskaalar. Frendarne hans Ravn,
Geirstein og Odd paa Jorve, saksøkte Eirik, og han
vart dømd burt ifraa Haukadal. Han tok daa Brokøy 980
og Yksnøy, og budde paa Tradar paa Sudrøy den 980—81

Þá heimti hann setstokkana ok náði eigi. Eiríkr sótti setstokkana á Breiðabólstað, en Þorgestr fór eptir honum. Þeir bǫrðust skamt frá garði at Drǫngum. Þar fellu tveir synir Þorgests ok nǫkkurir menn aðrir. Eptir þat hǫfðu hvárirtveggju setu fjǫlmenna. Styrr veitti Eiríki og Eyjólfr ór Svíney, Þorbjǫrn Vífils son ok synir Þorbrands ór Álpta-firði, en Þorgesti veittu synir Þórðar gellis ok Þorgeirr ór Hítar-dal ok Aslákr ór Langadal ok Illugi son hans. Þeir Eiríkr urðu sekir á Þorsnes-þingi. Hann bjó skip sitt í Eiríks-vági, enn Eyjólfr leyndi honum í Dímunar-vági, meðan þeir Þorgestr leituðu hans um eyjarnar. Hann sagði þeim at hann ætlaði at leita lands þess er Gunnbjǫrn son Ulfs kráku sá, er hann rak vestr um haf, þá hann fann Gunnbjarnar-sker. Hann kveðst aptr mundu leita til vina sinna, ef hann fyndi landit. Þeir Þorbjǫrn ok Styrr ok Eyjólfr fylgdu Eiríki út um eyjar, ok skildu með hinni mestu vináttu. Kveðst Eiríkr þeim skyldu verða at þvílíku trausti, sem hann mætti sér við koma, ef þeir kynni hans at þurfa. Sigldi Eiríkr á haf undan Snæfells-jǫkli ok kom utan at jǫkli þeim er Bláserkr heitir. Hann fór þaðan suðr at leita ef þar væri byggjanda. Hann var hinn fyrsta vetr í Eiríkseyju nær miðri hinni eystri byg-ðinni. Um várit eptir fór hann til Eiríks-fjarðar ok tók sér þar bústað. Hann fór þat sumar í hina vestri óbygð ok gaf víða ǫrnefni. Hann var annan vetr í Eiríks-hólmum við Hvarfs-gnípu, enn hitt þriðja su-mar fór hann allt norðr til Snæfells ok inn í Hrafns-fjǫrd. Þá þóttist hann kominn fyrir botn Eiríks-fjarðar. Hverfr hann þá aptr ok var hinn þriðja vetr i Eiríks-eyju fyrir mynni Eiríks-fjardar. Eptir um sumarit fór hann til Íslands ok kom í Breiða-fjǫrð. Hann var þann vetr með Ingólfi á Hólmlátri. Um várit bǫrðust þeir Þorgestr, ok fekk Eiríkr úsigr. Eptir þat váru þeir sættir. Þat sumar fór Eiríkr at byggja landit, þat er hann hafði fundit ok hann kallaði Grœnland, þvíat hann kvað þat menn mundu mjǫk fýsa þangat,

fyrste vinteren. Daa laante han Torgjest sætestolparne sine. Sidan fór han til Yksnøy og budde paa Eiriksstad. Daa vilde han ha atter sætestolparne, men fekk deim ikkje. Han tok daa stolparne paa Hausten
Breidabolstad, men Torgjest for etter honom. Dei 981
slost tett attmed garden ved Drangar. Der fall tvo søner aat Torgjest og nokre andre. Etter det sat baae tvo med mange menner ikring seg. Styr hjelpte Eirik, og sameleis Øyolv fraa Svinøy, Torbjørn Vivilsson og sønerne aat Torbrand fraa Alftafjord; men sønerne aat Tord gjelle, og Torgeir fraa Hitardal, Aslak fraa Langevatn og son hans Illuge, dei Vaaren
hjelpte Torgjest. Eirik og hans folk vart lyste fred- 982
lause paa Torsnes-ting. Han budde daa ut skipet sitt 982
i Eiriksvaag; men Øyolv løynde honom i Dimunarvaag, medan Torgjest og hans menn leita etter honom ikring paa øyarne. Eirik sa til Øyolv at han etla seg til aa leita upp det landet som Gunnbjørn, son hans Ulv kraaka, saag daa han rak vestyver havet, den gongen han fann Gunnbjørnskjer. Han vilde freista koma attende til venerne sine, sa han, dersom han fann landet. Torbjørn og Styr og Øyolv fylgde Eirik ut um øyarne, og so skildest dei med den største venskap. Eirik lova at han skulde gjeva deim all den hjelp som han kunde koma til med, var-so dei skulde trenga til honom. Han siglde i hav undan Snæfellsjøkulen, og kom til lands ved den jøkulen som heiter Blaaserk. Derifraa fór han sudetter med landet og saag etter um det kunde vera byggjande. Den fyrste vinteren var han paa 982—83
Eiriksøy, umlag midt i Øystrebygdi. Vaaren etter fór han til Eiriksfjord og tok seg bustad der. Den sumaren fór han til den aude Vestbygdi og sette namn paa mange stader. Vinteren etter var han i 983—84
Eiriksholmarne ved Kvarvsgnipa; men den tridje sumaren fór han alt nord til Snæfell og inn i Ravnsfjorden. Daa tykkjest han vera komen innfor botnen av Eiriksfjord. So snur han attende, og tridje vinteren 984—85

ef landit héti vel. [Eiríkr bjó í Brattahlíð í Eiríksfirði. Svá segja fróðir menn at á því sumri, er Eiríkr rauði fór at byggja Grœnland, fór halfr þriði tugr skipa ór Breiðafirði ok Borgarfirði; en XIV kómust út þangat. Sum rak aptr, en sum týndust. Þat var XV vetrum fyrr en kristni væri logtekin á Íslandi.]

3.

Þorgeirr Vífils son kvángaðist ok fekk Arnóru dóttur Einars frá Laugarbrekku Sigmundar-sonar Ketils-sonar þistils, er numit hafði Þistils-fjǫrð. Qnnur dóttir Einars hét Hallveig, hennar fekk Þorbjǫrn Vífils son ok tók með land á Laugarbrekku á Hellis-vǫllum. Réðst Þorbjǫrn þangat bygðum ok gerðist gǫfugmenni mikit. Hann var goðorðsmaðr ok hafði rausnar-bú. Guðríðr hét dóttir Þorbjarnar; hon var kvenna vænst ok hinn mesti skǫrungr í ǫllu athæfi sínu. Maðr hét Ormr, er bjó at Arnar-stapa; hann átti konu, þá er Halldís hét. Ormr var góðr bóndi ok vinr Þorbjarnar mikill; var Guðríðr þar lǫngum at fóstri með honum. Maðr het Þorgeirr, er bjó at Þorgeirs-felli; hann var velauðigr at fé ok hafði verit leysingi; hann átti son, er Einarr hét. Hann var vænn maðr ok vel mannaðr ok skartsmaðr mikill. Einarr var í siglingu landa ímilli ok tókst honum þat vel; var hann jafnan sinn vetr hvárt á Islandi eða í Noregi. Nú er frá því at segja eitt haust, er Einarr var út her, at hann fór með varning sinn út eptir Snæfells-nesi ok skyldi selja. Hann kemr til Arnar-stapa. Ormr byðr

var han paa Eiriksøy, utfor gapet til Eiriksfjord. Um sumaren etterpaa fór han til Island og landa i Breidefjord. Men um vinteren var han hjaa Ingolv i Holmlaat. Um vaaren slost han og Torgjest, og 986
Eirik fekk usiger. Etter det vart dei samde. Den sumaren fór Eirik og vilde byggja det landet han hadde funne; han kalla det Grønland, av di han meinte folk vilde fysa meir paa aa fara dit, naar landet hadde eit lokkande namn. [Eirik husa paa Brattalid i Eiriksfjord. Truverduge folk fortel at den sumaren Eirik raude fór og vilde byggja Grønland, tok det 25 skip ut fraa Breidefjord; men berre 14 kom fram. Sume rak attende, og sume kom burt. Dette var 15 aar fyrr Island vart kristna.]

3.

Torgeir Vivilsson gifte seg med Arnora, dotter aat Einar fraa Laugarbrekka, son hans Sigmund, son hans Ketil tistel, som hadde teke Tistelsfjord. Ei onnor dotter hans Einar het Hallveig. Ho vart gift med Torbjørn Vivilsson; med henne fekk han land ved Laugarbrekka paa Hellesvollarne, og flutte daa dit. Det var ein gjæv mann; han var gòde og førde eit raust bu. Gudrid het dotter hans; ho var eit ovende fagert kvende, og greid i all si framferd. Ein mann het Orm, og budde paa Arnarstape; kona hans het Halldis. Orm var ein god bonde, og det var stor venskap med honom og Torbjørn. Gudrid var til uppfostrings hjaa honom lange stunder i senn. Ein mann het Torgeir, og budde paa Torgeirsfell. Han aatte mykje gods, men var løysing. Han hadde ein son som het Einar. Det var ein ven og mannsleg kar, og mykje for stas. Einar dreiv sigling landi imillom, og tok seg godt fram med det. Han var jamleg ymsekvart aar i Norig og paa Island. No er det aa fortelja um

løysing: ein træl som hev vorte fri.

honum þar at vera, ok þat þiggr Einarr, þvíat þar var vinátta við kjǫrin. Varningrinn Einars var borinn í eithvert úti-búr. Einarr brýtr upp varninginn ok sýndi Ormi ok heima-mǫnnum ok bauð Ormi slíkt af at taka sem hann vildi. Ormr þá þetta ok taldi Einarr vera góðan fardreng ok auðnu-mann mikinn. En er þeir heldu á varninginum, gekk kona fyrir útibúrs dyrrin. Einarr spurði Orm, hver sú hin fagra kona væri, er þar gekk fyrir dyrrin: ek hefi hana eigi her fyrr sét. Ormr segir: þat er Guðríðr fóstra mín, dóttir Þorbjarnar bónda frá Laugarbrekku. Einarr mælti: hon mun vera góðr kostr; eða hafa nǫkkurir menn til komit at biðja hennar? Ormr svarar: beðit hefir hennar víst verit, vinr, ok liggr eigi laust fyrir: finnr þat á, at hon mun bæði vera mannvǫnd ok faðir hennar. Svá fyrir þat, kvað Einarr, at hon er sú kona er ek ætla mer at biðja, ok vilda ek at þessi mál kœmir þú fyrir mik við feðr hennar ok legðir á alendu at flytja, því at ek skal þér fullkomna vináttu fyrir gjalda. Má Þorbjǫrn bóndi á líta, at okkr væri vel hentar tengðir, því at hann er sómamaðr mikill ok á staðfestu góða, en lausafé hans er mér sagt at mjǫk sé á fǫrum, enn mik skortir hvárki land né lausa-fé ok okkr feðga, ok munði Þorbirni verða at því hinn mesti styrkr, ef þessi ráð tœkist. Ormr svarar: víst þykkjumst ek vinr þinn vera, en þó em ek eigi fúss at bera þessi mál upp, þvi at Þorbjǫrn er skapstórr ok þó metnaðarmaðr mikill. Einarr kveðst ekki vilja annat enn upp væri borit bónorðit. Ormr kvað hann ráða skyldu. Einarr fór suðr aptr, unz hann kemr heim. Nǫkkuru síðarr hafði Þorbjǫrn haust-boð, sem hann átti vanda til, því at hann var stórmenni mikit. Kom þar Ormr frá Arnarstapa ok margir aðrir vinir Þorbjarnar. Ormr kemr at máli við Þorbjǫrn ok segir, at Einarr var þar skǫmmu frá Þorgeirsfelli ok gerðist efniligr maðr. Hefr Ormr nú upp bónorðit fyrir hǫnd Einars ok sagði at þat væri vel hent fyrir sumra

ein haust Einar var paa Island. Han fór med varorne sine vest etter langs Snæfellsnes og skulde selja. Daa kjem han til Arnarstape. Orm byd honom vera der, og det tek han imot; for elles hadde det vore ute med venskapen deira. Varorne aat Einar vart borne upp i eit uthus. Einar tek deim upp og syner Orm og mennerne hans, og byd Orm taka slikt han vil av deim. Orm tok imot tilbodet, og sa at Einar var ein god farmann og reint ein lukkefugl. Medan dei stod der med varorne, gjekk det eit kvende framum uthusdøri. Einar spurde Orm kven det fagre kvendet var som gjekk framum døri; „eg hev ikkje set henne her fyrr," sa han. Orm svara: „Det er Gudrid, fosterdotter mi, dotter aat Torbjørn bonde fraa Laugarbrekka." Einar sa: „Ho maa vera ei god gifta. Eller er det nokon som hev spurt etter henne longe?" Orm svara: „Det er visst dei som hev spurt etter henne, ven min; men ho er ikkje til fals for ein og kvar;" dei var mannvande, baade ho sjølv og far hennar, sa han. „Eg spør for di," segjer Einar, „at ho er den kvinna eg etlar meg til aa fria aat, og eg vilde gjerne hava deg til aa bera fram bøni mi for far hennar; eg bed deg leggja deg ut um aa faa giftarmaal avgjort; eg skal gjeva deg all min venskap fyre. Torbjørn bonde vil vonleg sjaa at me høver godt til einannan; han er ein vyrd mann og sit med god gard; men eg hev late meg segja at det skal minka sterkt med lausøyren hans; med meg og far min er det so, at det skortar oss korkje paa land eller lausøyre; difor vilde det verta til studnad for Torbjørn, um dette giftarmaalet vart av." Torbjørn svara: „Visst er eg ven din; men eg fyser ikkje mykje paa aa bera upp dette maalemnet likevel; for Torbjørn er ein storlynd mann og mykje etter æra." Einar svara at han vilde ikkje noko heller enn at bønstaden vart framboren. Orm sa at han skulde raada. Einar fór sud etter atter, til han kom heim. Noko seinare heldt

hluta sakir: má þér, bóndi, at því verða styrkr mikill fyrir fjárkosta sakir. Þorbjǫrn svarar: eigi varði mik slíkra orða af þér, at ek munda þrælssyni gipta dóttur mína, ok þat finnit þér nu, at fé mitt þverr, er slík ráð gefit mér, ok eigi skal hon fara með þér, ef þér þœtti hon svá litils gjaforðs verð. Síðan fór Ormr heim ok hverr boðs-manna til sinna heimkynna. Guðríðr var eptir með feðr sinum ok var heima þann vetr. Enn at vári hafði Þorbjǫrn vinaboð, ok var veizla góð búin, ok kom þar mart manna, ok var veizlan hin bezta; ok at veizlunni kvaddi Þorbjǫrn sér hljóðs ok mælti: Her hefi ek búit langa æfi, hefi ek reynt góðvilja manna við mik ok ástuð, kalla ek vel vár skipti farit hafa. Enn nú tekr fjárhagr minn at úhœgjast fyrir lausa-fjár sakir, en kallat hefir verit hingat til heldr virðingar rád. Nu vil ek fyrr búi mínu bregða enn sœmd minni týna, fyrr af landi fara enn ætt mína svívirða. Ætla ek nú at vitja um mál Eiríks rauða vinar míns, er hann hafði, þá er vit skilðum á Breiða-firði; ætla ek nú at fara til Grœnlands í sumar, ef svá ferr sem ek vilda. Mǫnnum þótti mikil tiðindi um þessa ráðagerð, þvíat Þorbjǫrn hafði lengi vinsæll verit, enn þóttust vita, at Þorbjǫrn mundi þetta hafa svá framt upp kveðit, at hann mundi ekki stoða at letja. Gaf Þorbjǫrn mǫnnum gjafir, ok var veizlu brugðit eptir þetta, ok fóru menn heim til heim-kynna sínna. Þorbjǫrn selr lendur sínar ok kaupir skip, er stóð uppi í Hraunhafnar-ósi. Réðust til ferðar með honum þrír tigir manna; var þar Ormr frá Arnar-stapa ok kona hans ok þeir vinir Þorbjarnar, er eigi vildu við hann skilja. Síðan létu þeir í haf. Þá er þeir hǫfðu út látit, var veðr hagstœtt, enn er þeir kómu í haf, tók af byri, ok fengu þeir mikil veðr, ok fórst þeim úgreitt um sumarit. Því næst kom sótt í lið þeirra, ok andaðist Ormr ok Halldís kona hans ok helmingr þeirra. Sjó tók at stœra, ok fengu þeir vás mikit ok vesǫld á marga vega, ok tóku þó Herjólfs-nes á Grœnlandi

Torbjørn eit haustgilde, som han var van; for han heldt seg svært stormannsleg. Der kom Orm fraa Arnarstape og mange andre vener til Torbjørn. Orm fær Torbjørn i einmæle, og segjer at Einar fraa Torgeirsfell hev nyst vore hjaa honom, og at det var ein emneleg kar. Han ber no upp maalemnet for Einar, og segjer at giftarmaalet vil høva godt i ymse maatar. „Han kann verta deg, bonde, til stor studnad med midelen sin.“ Torbjørn svarar: „Ikkje venta eg aa høyra slike ord av deg, at eg skulde gifta burt dotter mi til ein træleson; du tykkjer at godset mitt tarnar no, sidan du gjev meg slike raader. Men ikkje skal dotter mi fara attende til deg, naar du unner henne so ringt eit gifte.“ Sidan fór Orm og dei andre gjesterne heim, kvar til seg. Gudrid var etter hjaa far sin, og var heime den vinteren. Men um vaaren gjorde Torbjørn lag for venerne sine. Det var vel tilstelt, og det kom mange folk, so det vart eit fagna gjestebod. Under gildet kravde Torbjørn ljod og mælte: „Her hev eg butt no ei heil tid, og røynt folks godvilje og venhug; og eg lyt segja me hev kome godt utav det med kvarandre. Men no tek det til aa verta vanskelegt aa greida seg med lausøyre for meg; til dessar hev eg no helst vore ein velhalden mann aa kalla. No vil eg heller gjeva upp buet mitt enn missa æra; fyrr vil eg fara or landet, enn eg vil svivyrda ætti mi. Eg tenkjer aa draga meg til nyttes det som Eirik raude, venen min, lova med same me skildest i Breidefjorden. Eg etlar meg til Grønland i sumar, um det gjeng som eg ynskjer.“ Folk vart reint daatt med, daa dei høyrde denne raadgjerdi, av di Torbjørn lenge hadde vore ein vensæl mann. Men dei tyktest skyna at han hadde sett seg dette so fast fyre, at han ikkje var til aa rikka. Torbjørn gav mennerne gaavor, og so var veitsla ute, og kvar gjekk heim til sitt. Torbjørn sel landeignerne sine, og kjøper eit skip som stod uppi Raunhamnarosen.

við vetr-nætr sjalfar. Sá maðr bjó á Herjólfs-nesi, er Þorkell hét; hann var nytja-maðr ok hinn bezti bóndi. Hann tók við Þorbirni ok ǫllum skipverjum hans um vetrinn. Þorkell veitti þeim skǫruliga. Líkaði Þorbirni vel ok ǫllum skipverjum hans.

4.

Í þenna tíma var hallæri mikit á Grœnlandi. Hǫfðu menn fengit litit, þeir sem i veiði-ferð hǫfðu verit, en sumir eigi aptr komnir. Sú kona var þar í bygð, er Þorbjǫrg hét, hon var spá-kona; hon var kǫlluð Lítil-vǫlva. Hon hafði átt sér níu systr, ok váru allar spákonur, ok var hon ein eptir á lífi. Þat var háttr Þorbjargar á vetrum, at hon fór á veizlur, ok buðu menn henni heim, mest þeir er forvitni var á um forlǫg sin eða árferð; ok með því at Þorkell var þar mestr bóndi, þá þótti til hans koma at vita, hvé nær létta mundi óárani þessu, sem yfir stóð. Þorkell býðr spákonu þangat, ok er henni búin góð viðtaka, sem siðr var til, þá er við þess háttar konu skyldi taka. Búit var henni hásæti ok lagt undir hœgindi; þar skyldi í vera hœnsa-fiðri. En er hon kom um kveldit ok sá maðr, er ímóti henni var sendr, þá var hon svá búin, at hon hafði yfir sér tugla-mǫttul blán, ok var settr steinum allt í skaut ofan. Hon hafði á hálsi ser gler-tǫlur. Hon hafði

Tretti mann raadde seg til aa fylgja med honom; der var Orm fraa Arnarstape og kona hans, og dei venerne hans Torbjørn som ikkje vilde skiljast fraa honom. So la dei til havs. Med same dei fór fraa land, hadde dei god bør; men fyrst dei kom ut paa havet, fekk dei eit forvêr paa seg, og det gjekk ugreidt med deim um sumaren. Attaat kom det sjukdom paa mange utav folki deira. Orm og Halldis, kona hans, og halve mannskapet døydde. Sjøen voks, og dei fekk vaas og møda paa mange vis. Dei kom seg daa sistpaa til lands ved Herjolvsnes paa Grønland vinternattsbil (14 oktbr.). Der budde det ein mann som het Torkjell. Det var ein fagnamann og ein god bonde; han tok imot Torbjørn og skipsfolki hans for vinteren. Torkjell heldt deim flust, 999—1000
og Torbjørn og fylgjet hans lika seg godt hjaa honom.

4.

Paa denne tid var det stort uaar paa Grønland. Dei hadde fenge lite, dei som hadde vore ute paa veiding og fiske, og sume var ikkje atter komne. Det var eit kvende der i bygdi som het Torbjørg, og var spaakona; dei kalla henne Veslevolva. Ho hadde havt nie syster, som alle var spaakonor; men no var ho aaleine etter. Um vintrarne var det hennar vis aa fara kring paa gjesting, og folk bad henne heim til seg, helst dei som var mest forvitne etter aa faa greida paa forloga si eller aarvegen. Etter di Torkjell var gjævaste bonden der ikring, laut det helst verta han som henta vismun um kor lenge det vilde vara, fyrr det tok ende med uaaret. Torkjell byd spaakona til seg, og dei lagar seg til aa taka vel imot henne, som visi var naar slike folk var ventande til husa. Dei stelte til høgsæte aat henne, og lagde høgjende paa sessen, og i det skulde det vera hønsefjør. Daa ho kom um kvelden, i fylgje med den mannen som dei hadde sendt til motar med

á hǫfði lambskinns-kofra svartan ok við innan kattarskinn hvítt. Staf hafði hon í hendi, ok var á knappr; hann var búinn messingu ok settr steinum ofan um knappinn. Hon hafði um sik hnjósku-linda, ok var þar á skjóðu-pungr mikill; varðveitti hon þar í taufr, þau er hon þurfti til fróðleiks at hafa. Hon hafði kalfskinns-skúa loðna á fótum ok í þvengi langa ok sterkliga; látuns knappar miklir á endunum. Hon hafði á hǫndum sér kattskinns-glófa, ok váru hvítir innan ok lóðnir. Enn er hon kom inn, þótti ǫllum mǫnnum skylt at velja henni sœmiligar kveðjur; en hon tók því eptir sem henni váru menn skapfeldir til. Tók Þorkell bóndi í hǫnd vísenda-konunni, ok leiddi hana til þess sætis, er henni var búit. Þorkell bað hana þá renna þar augum yfir hjǫrð ok hjú ok hýbýli; hon var fámálug um alt. Borð váru *upp* tekin um kveldit, ok er frá því at segja, hvat spákonunni var matbúit. Henni var gerr grautr af kiðja-mjólk, en til matar henni váru búin hjǫrtu ór allskonar kvíkendum, þeim sem þar váru til. Hon hafði messingar-spón ok kníf tann-skeptan tvíholkaðan af eiri, ok var af brotinn oddrinn. En er borð váru upp tekin, gengr Þorkell bóndi fyrir Þorbjǫrgu ok spyrr, hversu henni virðist þar hýbýli eða hættir manna, eða hversu fljótliga hann mun þess víss verða, er hann hefir spurt eptir ok menn vildu vita. Hon kveðst þat ekki mundu upp bera fyrr enn um morguninn, þá er hon hefði sofit þar um nóttina. Enn eptir at áliðnum degi var henni veittr sá umbúningr, sem hon skyldi til at fremja seiðinn. Bað hon fá sér konur þær, sem kynni frœði þat, er þyrfti til seiðinn at fremja ok Varðlokur heita. Enn þær konur fundust eigi. Þá var at leitat um bœinn, ef nǫkkur kynni. Þá svarar Guðríðr: hvárki em ek fjǫlkunnig né vísenda-kona, en þó kendi Halldís fóstra mín mér á Íslandi þat frœði, er hon kallaði Varðlokur. Þorbjǫrg svaraði: þá ertu happfróð. Guðríðr segir: þetta er þesskonar frœði ok atferli, at ek

henne, daa var ho soleis klædd, at ho hadde ei snøre-kappa ikring seg, og den var sett med steinar heilt ned aat falden. Kring halsen hadde ho glasperlor. Paa hovudet bar ho ei svart lambskinns hetta, fora med kvitt kattskinn. I handi hadde ho ein massingslegen stav, med ein knapp som var kanta med steinar. Ho hadde eit belte av knjosk um livet, og i det hekk det ein stor skinnpung; i den gøymde ho dei tølorne som ho trong til tryllekunsterne sine. Ho hadde kalvskinns-skor paa føterne, og i deim var det lange og sterke reimar, med digre massing-knappar i endarne. Paa henderne hadde ho kattskinns-hanskar, som var kvite inni og lodne. Daa ho kom inn, tykte alle at det høvde til aa helsa henne med utvalde ord. Men ho svara paa det etter som ho lika folk til. Torkjell tok volva i hand, og leidde henne til det sætet som var tillaga aat henne. Han bad henne daa lata augo laupa yver folk og fenad og heim; ho var faamælt um alt. Bordi vart fram havde um kvelden, og so er det aa fortelja um kva mat ho fekk. Dei koka ein graut aat henne av geitemjølk, og so laga dei henne ein rett av hjarto or allslags kvikjende som der til var. Ho hadde ei massingskeid og ein tannskjefta kniv, tviholka med kopar, og med avbroten odd. Daa bordi var burt havde, gjekk Torkjell bonde fram til Torbjørg og spurde kva ho tykte um heimstaden og folkeskikken der, og kor snart han kunde faa vismun um det som han hadde spurt etter, og som folk vilde vita. Ho svara at ho kunde ikkje segja noko fyrr um morgonen, naar ho hadde sove der natti yver. Dagen etter fann dei til rettes det som ho maatte hava til aa fremja seiden. Ho spurde um det var noko kvende som kunde eit tryllekvæde ho trong, skulde ho kunna fremja seiden; Vardlokor het det. Men det fanst inkje. Dei høyrde etter kringum paa garden, um det var nokon som kunde det. Daa svara Gudrid: „Eg er

tannskjefta: med skaft utav (rossmaals-)tonn.

ætla í ǫngum atbeina at vera, þvíat ek em kona kristin. Þorbjǫrg svarar: svá mætti verða, at þú yrðir mǫnnum at liði her um, enn þú værir þá kona ekki at verri; en við Þorkel met ek at fá þá hluti her til, er þarf. Þorkell herðir nú at Guðríði, enn hon kveðst mundu gera, sem hann vildi. Slógu þá konur hring umhverfis, en Þorbjǫrg uppi á seið-hjallinum. Kvað Guðríðr þá kvæðit svá fagrt ok vel, at engi þóttist fyrr heyrt hafa með fegri raust kveðit, sá er þar var. Spákona þakkar henni kvæðit ok kvað margar þær nátturur hingat at hafa sótt ok þótti fagrt at heyra þat er kveðit var, er áðr vildi frá oss snúast ok oss ǫngva hlýðni veita; en mér eru nú margir þeir hlutir auðsýnir, er áðr var bæði ek ok aðrir dulðir. Enn ek kann þat at segja, at hallæri þetta mun ekki haldast lengr enn í vetr, ok mun batna árangr, sem várar. Sóttarfar þat, sem lengi hefir legit, mun ok batna vánu bráðara. Enn þér, Guðríðr, skal ek launa i hǫnd liðsinni þat, sem oss hefir af staðit, því at þín forlǫg eru mér nú ǫll gløggsæ. Þat muntu gjaforð fá her á Grœnlandi, er sœmiligast er til, þóat þér verði þat eigi til langæðar, þvíat vegir þínir liggja út til Íslands, ok mun þar koma frá þér ættbogi bæði mikill ok góðr, ok yfir þínum ættkvíslum mun skína bjartr geisli; enda far nú vel ok heil, dóttir mín. Síðan gengu menn at vísendakonunni, ok fretti hverr eptir því, sem mest forvitni var á; var hon ok góð af frásǫgnum; gekk þat ok lítt í tauma, er hon sagði. Þessu næst var komit eptir henni af ǫðrum bœ, ok fór hon þá þangat. Þá var sent eptir Þorbirni, þvíat hann vildi eigi heima vera, meðan slík heiðni var framin. Veðrátta batnaði skjótt, þegar er vára tók, sem Þorbjǫrg hafði sagt. Býr Þorbjǫrn skip sitt ok ferr, unz hann kemr í Brattahlíð. Tekr Eiríkr vid honum báðum hǫndum ok kvað þat vel, er hann var þar kominn. Var Þorbjǫrn með honum um vetrinn ok skuldalið hans, enn þeir vistudu háseta með bóndum. Eptir um várit

korkje trollkunnig eller fram-synt; men Halldis, fostermor mi paa Island, lærde meg likevel eit kvæde ho kalla Vardlokor.“ Torbjørg svara: „Daa hev du ein nytteleg kunnskap.“ Gudrid segjer: „Dette er eit slikt kvæde og ei slik aatferd, at eg vil ikkje faast noko med det, avdi eg er eit kriste kvende.“ Torbjørg svarar: „Du skulde vera folk her til hjelpes i dette; ikkje vart du ringare for det. Men av Torkjell krev eg aa faa dei ting til dette, som eg treng.“ Torkjell nidbed no Gudrid, til dess ho segjer at ho fær gjera som han vil. Kvendi slo ring um henne; men Torbjørg sat uppaa seidhjellen. Gudrid kvad daa kvædet so fagert og vel, at ingen som var der tykte han hadde høyrt det songe med venare røyst. Spaakona takka henne for kvædet, og sa at mange slike vette no hadde søkt hit, som fyrr hadde vilja vendt seg ifraa deim og ikkje lydt deim; dei tykte det var fagert aa høyra det som kvede var. „Og mangt er no audsynt for meg,“ sa ho, „som fyrr var dult baade for meg og andre. Eg kann segja at dette uaaret ikkje skal vara lenger enn vinteren yver; straks det vaarar, vil det batna med aargangen. Den farsotti som hev gjenge no lenge, skal òg gjeva seg vonom fyrr. Men deg Gudrid skal eg løna med det same for hjelpi du hev gjort oss; for no ser eg grant forloga di. Du skal faa det likaste gifte som er her paa Grønland; men det skal ikkje verta langvarigt; for vegarne dine ligg ut til Island. Fraa deg skal det koma ei ætt baade stor og god, og det skin ein bjart straale yver di ættgrein; far so heil og sæl, dotter mi!“ Sidan gjekk folk fram til spaakona, og kvar spurde um det som han var mest forviten etter aa høyra. Ho var god til aa spaa; det var lite som ikkje slo til, av det ho sa. Sidan kom dei etter henne fraa ein annan gard, og ho fór daa dit. Daa skikka dei bod etter Torbjørn; for han vilde ikkje vera heime medan slik heidendom vart fremja. Det batna straks med vêret, fyrst det tok til aa vaara, som Torbjørg hadde sagt. Torbjørn bur

gaf Eiríkr Þorbirni land á Stokkanesi, ok var þar gerr sœmiligr bœr, ok bjó hann þar síðan.

5.

Eiríkr átti þá konu, er Þjóðhildr hét, ok við henni tvá sonu; hét annarr Þorsteinn, enn annarr Leifr. Þeir váru báðir efniligir menn. Var Þorsteinn heima með feðr sínum, ok var eigi þá sá maðr á Grœnlandi, er jafn mannvænn þótti sem hann. Leifr hafði siglt til Noregs, var hann þar með Ólafi konungi Tryggvasyni. Enn er Leifr sigldi af Grœnlandi um sumarit, urðu þeir sæhafa til Suðreyja. Þaðan byrjaði þeim seint ok dvǫldust þar lengi um sumarit. Leifr lagði hug á konu þá, er Þorgunna hét, hon var kona ættstór. Þat sá Leifr, at hon mundi kunna fleira enn fátt eitt. Enn er Leifr sigldi á brott, beiddist Þorgunna at fara með honum. Leifr spurði, hvárt þat væri nǫkkut vili frænda hennar; hon kveðst ekki at því fara. Leifr kveðst eigi kunna at gera hertekna svá stórættaða konu i ókunnu landi, en vér liðfáir. Þorgunna mælti: Eigi er víst, at þer þykki því betr ráðit. Á þat mun ek hætta, sagði Leifr. Þá segi ek þér, sagði Þorgunna, at ek fer eigi einsaman, ok mun ek vera með barni, ok segi ek þat af þinum vǫldum. Þess get ek ok, at ek muni svein fœða, þá er þar kemr til. Enn þóttu vilir ǫngvan gaum at gefa, þá mun ek upp fœda sveininn ok þér senda til Grœnlands, þegar fara má med ǫðrum mǫnnum. Enn ek get, at þér verði at þvìlíkum nytjum sonar eignin við mer, sem nú verðr skilnaðr okkarr til. Enn koma ætla ek mér til Grœnlands, áðr enn lýkr. Hann gaf henni fingrgull ok mǫttul grœnlendskan

skipet sitt til, og fer av stad, til dess han kjem til Brattalid. Eirik tek imot honom med baae hender, og segjer det er godt han er komen dit. Torbjørn var hjaa honom um vinteren, og skipsfolki sine fekk han 1000—1001
inn hjaa bønderne der med vinteren. Vaaren etter gav Eirik Torbjørn land paa Stokkanes; der vart det bygt ein gild gard, og der budde han sidan.

5.

Eirik var gift med ei som het Tjodhild, og hadde med henne tvo søner; ein het Torstein, den andre Leiv. Dei var baae emnelege menn. Torstein var heime hjaa far sin, og det var ingen paa heile Grønland som saag so mannsleg ut som han. Leiv hadde siglt til Norig, og der var han hjaa kong Olav 999
Tryggveson. Daa han fór fraa Grønland um sumaren, hadde han stor sjø like til Sudrøyarne. Derifraa vart det seint bør, og dei heldt seg daa lenge der utyver sumaren. Leiv la hug til eit kvende som het Torgunna; ho var ei ættstor kvinna. Leiv skyna at ho kunde meir en folk flest. Daa han siglde burt, bad Torgunna um aa faa vera med honom. Leiv spurde um folket hennar vilde samtykkja i det. Ho svara at ho fór ikkje etter det, ho. Leiv sa at han kunde ikkje hertaka slik ei storætta kvinna i framandt land, so faament som han var. Torgunna svara: „Ikkje er det difor sagt du skal tykkja du hev valt beste raadi.“ „Eg hev sjølv vaagnaden,“ segjer Leiv. „Daa segjer eg deg,“ sa Torgunna, „at eg gjeng ikkje eismall; for eg er med barn, og det skuldar eg deg paa. Eg git òg paa det, at eg kjem til aa føda ein gut, naar so langt lid. Og um du ikkje bryr deg um det, so vil eg fostra guten upp, og senda honom til Grønland aat deg, fyrst han kann fara med andre menn. Men eg spaar at du vil koma til aa faa nytta av aa eiga son saman med meg etter som skilnaden vaar vert til. Eg etlar meg òg til Grønland, fyrr eg døyr.“ Leiv

ok tannbelti. Þessi sveinn kom til Grœnlands ok nefndist Þorgils. Leifr tók við honum at faðerni, ok er þat sumra manna sǫgn, at þessi Þorgils kœmi til Íslands fyrir Fróðárundr um sumarit. En sjá Þorgils var síðan á Grœnlandi, ok þótti enn eigi kynjalaust um verða, áðr lauk. Þeir Leifr sigldu í brott ór Suðreyjum ok tóku Noreg um haustit. Réðst Leifr til hirðar Ólafs konungs Tryggvasonar, ok lagði konungr á hann góða virðing ok þóttist sjá, at Leifr mundi vera vel mentr maðr. Eitt sinn kom konungr at máli við Leif ok spyrr hann: Ætlar þú til Grœnlands í sumar at sigla? Leifr svarar: Þat ætla ek, ef sá er yðvarr vili. Konungr svarar: Ek get, at svá muni vel vera; skaltu fara með ærinðum mínum at boða kristni á Grœnlandi. Leifr kvað hann ráða mundu, enn kveðst hyggja, at þat ærindi mundi torflutt á Grœnlandi. Enn konungr kveðst eigi þann mann sjá, er betr væri til þess fallinn enn hann, ok muntu giptu til bera. Þat mun því at eins, kvað Leifr, at ek njóta yðvar við. Leifr lét í haf, þegar hann var búinn. Leif velkti lengi úti, ok hitti hann á lǫnd þau, er hann vissi áðr ǫngva ván í. Váru þar hveiti-akrar sjálfsánir ok vínviðr vaxinn; þar váru ok þau tré, er mǫsurr hétu, ok hǫfðu þeir af ǫllu þessu nǫkkur merki, sum tré svá mikil, at í hús váru lǫgð. Leifr fann menn á skipflaki ok flutti heim með sér ok fekk ǫllum vist um vetrinn. Sýndi hann svá mikla stórmennsku ok gœzku af ser: hann kom kristni á landit, ok hann bjargaði mǫnnunum; var hann kallaðr Leifr hinn hepni. Leifr tók land í Eiríksfirði ok ferr heim í Brattahlíð. Tóku menn vel við honum. Hann boðaði brátt kristni um landit ok almenniliga trú ok sýndi mǫnnum orðsendingar Ólafs konungs Tryggvasonar ok sagði, hversu mǫrg ágæti ok mikil dýrð þessum sið fylgði. Eiríkr tók því máli seint at láta sið sinn, en Þjóðhildr gekk skjótt undir, ok lét gera kirkju eigi alnær húsum. Var þat hús kallat Þjóðhildar-kirkja; hafði hon þar fram bœnir sínar ok

gav henne ei grønlendsk kappa og gullring og eit tannbelte. Sonen som Torgunna fekk, kom til Grønland, og nemnde seg Torgils. Leiv tok imot honom og sonkjende honom, og sume segjer at denne Torgils kom til Island sumaren fyre Frodaaunderi. Men sidan var han paa Grønland, og eitkvart trollskap tyktest fylgja honom so lenge han livde. Leiv og hans fylgje siglde fraa Sudrøyarne og kom til Norig um hausten. Leiv kom seg inn i hirdi hjaa kong Olav Tryggveson. Kongen synte honom stor vyrdnad, og tyktest skyna at Leiv var ein mann som det var tak i. Ein gong kom kongen i tale med Leiv og spurde honom: „Tenkjer du aa sigla til Grønland i sumar?“ Leiv svarar: „Det gjer eg, um det er so Dykkar vilje.“ Kongen segjer: „Eg trur det vil vera godt. Du skal fara i mi ærend og bjoda kristendomen paa Grønland.“ Leiv sa at kongen fekk raada; men han meinte det vilde vera ei vand ærend aa fullføra. Kongen svara at han visste ikkje av nokon som skulde vera betre fallen til det enn han, „og du vil ha gjæva med deg til dette.“ „Det lyt einast vera paa det aa lita, at eg nyt godt av Dykkar gjæva,“ sa Leiv. So let han i hav, fyrst han var reidug. Han dreiv lenge ikring ute, og han kom yver slike land som han aldri fyrr hadde visst um. Der var sjølvsaadde kveiteaakrar og vaksne vintre; der var òg slike tre som heiter masur, og dei tok med seg nokre prøvor av kvart slag; sume tre var so store at det var bygningsvyrke i deim. Leiv fann nokon menner paa eit skipsflak; han tok deim heim med seg, og hyste deim um vinteren. 1000—1001
Han synte soleis mykje baade storlynde og godleik: han kom med kristendomen til landet, og han berga mennerne; han vart kalla Leiv den hepne. Leiv lende i Eiriksfjord, og fór heim til Brattalid. Dei tok vel imot honom. Han kunngjorde straks kristendomen og den aalmenne tru yver landet; han bar fram

tannbelte: belte utav tennerne paa rossmaalen (»hvalros«).

þeir menn, sem við kristni tóku, enn þeir váru margir. Þjóðhildr vildi ekki halda samfarar við Eirík, síðan er hon tók trú, enn honum var þat mjǫk imóti skapi. Af þessu gerðist orð mikit, at menn mundu leita lands þess, er Leifr hafði fundit. Var þar formaðr Þorsteinn Eiríksson, góðr maðr ok fróðr ok vinsæll. Eiríkr var ok til beðinn, ok trúðu menn því, at hans gæfa mundi framast vera ok forsjá. Hann var lengi fyrir, enn kvað eigi nei við, er vinir hans fýstu hann til. Bjoggu þeir skip þat síðan, er Þorbjǫrn hafði út haft, ok váru til ráðnir tuttugu menn; hǫfðu þeir fé lítit, enn meir vápn ok vistir. Þann morginn, er Eiríkr fór heiman, tók hann kistill, ok var þar í gull ok silfr; fal hann þat fé ok fór síðan leiðar sinnar, ok er hann var skamt á leið kominn, fell hann af baki ok braut rif sín ok lesti ǫxl sína ok kvað við: á, já. Af þessum atburd sendi hann konu sinni orð, at hon tœki féit á brott, þat er hann hafði fólgit; lét þess hafa at goldit, er hann hafði féit fólgit. Síðan sigldu þeir út ór Eiríksfirdi með gleði, ok þótti vænt um sitt ráð. Þá velkti lengi úti í hafi, ok kómu ekki á þær slóðir, sem þeir vildu. Þeir kómu í sýn við Ísland, ok svá hǫfðu þeir fugl af Írlandi; reiddi þá skip þeirra um haf innan. Fóru aptr um haustit ok váru mœddir ok mjǫk þrekaðir. Ok kómu við vetr sjálfan á Eiríksfjǫrð. Þá mælti Eiríkr: Kátari várut þér í sumar, er þér fórut út ór firðinum, enn nú erum vér, ok eru nú þó mǫrg góð at. Þorsteinn mælti: Þat er nú hǫfðingligt bragð at sjá nǫkkut ráð fyrir þeim mǫnnum, sem nú eru ráðlausir, ok fá þeim vist í vetr. Eiríkr svarar: Skal þín orð um þetta fara. Fóru nú allir þeir, er eigi hǫfðu áðr vistir, med þeim feðgum. Siðan tóku þeir land ok fóru heim.

ordsendingarne fraa kong Olav Tryggveson, og la fram um kor mykje heider og heppa det fylgde med denne trui. Eirik vilde traude skilja seg med si gamle tru, men Tjodhild var straks viljug, og ho let setja upp kyrja eit stykke ifraa husi. Den vart kalla Tjodhild-kyrkja. Der bar ho' fram bønerne sine, og sameleis dei mennerne som tok kristendomen, og dei var mange. Tjodhild vilde ikkje ha nokor samloga med Eirik meir, sidan ho tok trui, og det tykte han fælt ille um.

Folk tok til aa røda mykje um aa leita upp dei landi som Leiv hadde funne. Formannen for det var Torstein Eiriksson, ein god og klok og vensæl mann. Dei bad Eirik vera med, og trudde at han hadde beste gjæva og meste skynet. Han var lenge imot, men sa ikkje nei daa venerne hans talde honom til det. So budde dei ut det skipet som Torbjørn Vivilsson hadde havt med seg ut til Grønland, og det vart reidt ut tjuge mann; dei hadde
lite gods, men meir av vaapen og matvaror. Den 1001
morgonen Eirik fór heimanfraa, tok han ein kistel som det var gull og sylv i, og gøymde av, og so fór han. Vel han var komen paa veg, datt han av hesten og braut av sidebeini og skadde oksli, og so sa han: „Aa ja." Etter denne tilburden sende han bod til kona si, at ho skulde taka burt det godset som han hadde gøymt; no hadde han fenge lika for at han hadde løynt det undan. Sidan siglde dei ut fraa Eiriksfjord, glade og vonfulle. Dei dreiv lenge ikring ute paa havet, og kom ikkje paa dei leider som dei vilde. So fekk dei Island i syne, og hadde fugl fraa Irland. Skipet deira dreiv aust etter havet. Um hausten kom dei attende, og var trøytte og utmødde; det var høge vinteren daa dei lende i Eiriksfjord. Daa sagde Eirik: „Kaatare var de i fjor, daa me siglde ut or fjorden, enn no de er; og likevel er det no all grunn til aa vera fegen." Torstein sagde: „No er det hovdingslegt ferdalag aa

6.

Nú er frá því at segja, at Þorsteinn Eiríksson vakti bónorð við Guðríði Þorbjarnar dóttur. Var því máli vel svarat, bæði af henni ok svá af fǫður hennar; ok er þetta at ráðum gert, at Þorsteinn gekk at eiga Guðríði, ok var brúðkaupit í Brattahlíð um haustit. Fór sú veizla vel fram ok var mjǫk fiǫlmenn. Þorsteinn átti bú í Vestribygð á bœ þeim, er í Lýsufirði heitir. Sá maðr átti þar helming í búi, er Þorsteinn hét; Sigríðr hét kona hans. Fóru þau Þorsteinn heim í Lýsufjǫrð ok Guðríðr bæði. Var þar vel við þeim tekit, váru þau þar um vetrinn. Þat gerðist þar til tiðenda, at sótt kom í bœ þeirra, er lítit var af vetri. Garði hét þar verkstjóri, hann var óvinsæll maðr; hann tók fyrst sótt ok andaðist. Síðan var skamt at bíða, at hverr tók sótt at ǫðrum ok ǫnduðust. Þá tók sótt Þorsteinn Eiriksson ok Sigríðr kona Þorsteins nafna hans. Ok eitt kveld fýsist hon at ganga til garðs þess, er stóð gegnt útidurum. Guðríðr fylgði, ok horfdu þær imót durunum. Þá kvað Sigríðr: O! Guðríðr mælti: Vit hǫfum farit óhyggiliga, ok áttu ǫngvan stað við, at kalt veðr komi á, ok fǫrum inn sem skjótast. Sigríðr svarar: Eigi fer ek at svá búnu; hér er liðit alt hitt dauða fyrir durunum, ok þar i sveit kenni ek Þorsteinn bónda þinn, ok kenni ek mik, ok er slíkt hǫrmung at sjá. Ok er þetta leið af, mælti hon: Fǫrum vit nú, Guðríðr, nú sé ek eigi liðit. Var þá ok verkstjórinn horfinn, er henni þótti áðr hafa svipu í hendi ok vilja berja liðit. Síðan gengu þær inn, ok áðr morginn kœmi, var hon ǫnduð. Ok var ger kista at líkinu, ok þann

taka seg noko av deim som stend her uppraadde, og gjeva deim heimvist i vinter.“ Eirik svara: „Me skal gjera som du segjer.“ No fór alle som ikkje fyrr hadde heimvist, med Torstein og Eirik. Sidan tok dei land og fór kvar til seg.

6.

No er det aa fortelja um det, at Torstein Eiriksson fridde etter Gudrid, dotter hans Torbjørn. Dei tok det vel upp, baade ho og far hennar, og det var avgjort at Torstein skulde faa Gudrid. Brudlaupet stod i Brattalid um hausten. Veitsla gjekk godt, og det var mange folk. Torstein budde i Vestrebygdi paa den garden som heiter Lysefjord. Ein mann som het Torstein aatte helvti i garden; kona hans het Sigrid. Torstein og Gudrid for baae heim til Lysefjord. Der vart dei vel mot-tekne, og var der med vinteren. Daa det leid fram mot vaaren, kom det sott paa garden. Garde het husbondskaren der, ein uvensæl mann; han fekk fyrst sotti og døydde. Sidan var det 'kje lenge aa bia, so vart den eine sjuk etter den andre, og fall ifraa. Daa vart Torstein Eiriksson òg sjuk, og Sigrid, kona aat Torstein, namnen hans. Ein kveld vilde Sigrid plent gaa ut i budi som stod rett imot utedøri. Gudrid fylgde henne, og dei horvde imot buddøri. Daa sa Sigrid: „Aa!“ Gudrid sa: „Me hev bore oss uvarleg aat; du tok ingen ting paa deg mot det kalde vêret; kom lát oss skunda oss inn atter!“ Sigrid svarar: „Ikkje let det seg no. Her stend alt det daude folket for døri, og i det fylgjet kjenner eg Torstein, mannen din, og meg sjølv; slikt er fælslegt aa sjaa.“ Vel dette var sagt, sa ho: „No kann me gaa, Gudrid! No ser eg ikkje folket.“ Daa var husbondskaren òg kvorven, som ho tykte ho hadde set staa med ei svipa i handi og vilja dengja dei andre. So gjekk dei inn; men fyrr morgonen rann, var ho avlidi.

sama dag ætluðu menn út at róa, ok leiddi Þorsteinn þá til vara, ok í annan lit fór hann at sjá um veiðiskap þeirra. Þá sendi Þorsteinn Eiríksson nafna sínum orð, at hann kœmi til hans, ok sagði svá, at þar var varla kyrt, ok húsfreyja vildi fœrast á fœtr, ok vildi undir klæðin hjá honum; ok er hann kom inn, var hon komin á rekkjustokkinn hjá honum. Hann tók hana hǫndum ok lagði boløxi fyrir brjóst henni. Þorsteinn Eiríksson andaðist nær dagsetri. Þorsteinn bað Guðríði leggjast niðr ok sofa, enn hann kveðst vaka mundu um nóttina yfir líkunum. Hon gerir svá. Guðríðr sofnar brátt, ok er skamt leið á nóttina, reistist hann upp Þorsteinn ok kveðst vilja, at Guðríðr væri þangat kǫlluð, ok kveðst vilja mæla víð hana: Guð vil, at þessi stund sé mér gefin til leyfis ok umbóta míns ráðs. Þorsteinn gengr á fund Guðríðar ok vakti hana ok bað hana signa sik ok biðja sér guð hjálpa: Þorsteinn Eiríksson hefir mælt við mik, at hann vill finna þik. Sjá þú nú ráð fyrir, hvárkis kann ek fýsa. Hon svarar: Vera kann, at þetta sé ætlat til nǫkkura hluta þeirra, sem síðan eru í minni hafðir, þessi hinn undarligi hlutr, en ek vænti, at guðs gæzla mun yfir mér standa. Mun ek á hætta með guðs miskunn at mæla við hann, því at ek má nú ekki forðast mega, ef mér skal mein at verða, vil ek síðr, at hann gangi víðara. Enn mik grunar, at þat sé at ǫðrum kosti. Nú fór Guðríðr ok hitti Þorsteinn, ok sýndist henni, sem hann feldi tár ok mælti í eyra henni nǫkkur orð hljótt, svá at hon ein vissi, ok sagði, at þeir menn væri sælir, er trúna heldu vel, ok henni fylgði miskunn ok hjálp, ok sagði þó, at margir heldi hana illa: Er þat engi háttr, sem her hefir verit á Grœnlandi, síðan kristni kom her, at setja menn niðr í óvígða mold við litla yfirsǫngva. Vil ek mik láta flytja til kirkju ok aðra þá menn, sem her hafa andast, enn Garða vil ek láta brenna á báli sem skjótast, þvíat hann veldr ǫllum aptrgǫngum, sem her hafa orðit í vetr. Hann sagði henni ok um sína hagi ok

Det vart gjort kista til liket. Same dagen etla karmennerne seg ut paa fiske; Torstein fylgde deim ned til voren, og i kveldingi gjekk han ned og vilde sjaa paa fengdi. Daa sende Torstein Eiriksson bod til namnen sin og bad honom koma, og sa at det var ikkje heilt trygt i huset; den avlidne husfrua heldt paa aa risa upp, og vilde under klædi til honom. Daa Torstein kom inn, var ho komi upp paa sengstokken. Han fata henne og la til henne for brystet med ei buløks. Torstein Eiriksson døydde burtimot dagset. Torstein bad Gudrid leggja seg ned og sova, og sa at han skulde vaka yver liki um natti. Ho gjorde so, og sovna braatt. Men daa det var natti vorte, reis han upp, Torstein Eiriksson, og sa han vilde at Gudrid vart kalla burt til honom, for han vilde tala ved henne. „Gud vil unna meg denne stundi til aa raada bot paa mitt være." Torstein gjekk stad og vekte Gudrid, og bad henne signa seg og beda Gud hjelpa seg: „Torstein Eiriksson hev sagt til meg at han vil finna deg. Du fær raada deg sjølv; eg kann korkje telja til eller ifraa." Gudrid svarar: „Det kann henda dette underet er av deim som skal minnast, og eg vonar at Gud vil halda si hand yver meg; med Guds hjelp vil eg vaaga meg til aa tala ved honom; fraa ulukka kann eg ikkje fly korso, er so den er etter meg. Og eg vil endaa mindre at han skal driva det vidare. Men det berst fyre meg at det er annarleis tiletla." No gjekk Gudrid burtaat Torstein, og det tyktest henne som felde han taaror, og so kviskra han henne nokre ord i øyra, so laagt at berre ho kunde skilja deim, og sa at dei folk var sæle, som heldt den kristne trui vel; med den fylgde det miskunn og hjelp. Men han sagde òg at mange heldt henne ille. „Det er ikkje nokon skikk paa det, soleis som det hev vore visi her paa Grønland, sidan kristendomen kom hit, aa setja liki ned i uvigd mold, godtsom utan liksong. Eg vil at de fører meg til kyrkja, og

kvað hennar forlǫg mikil mundu verða, enn hann bað hana varast at giptast grœnlenzkum manni. Bað hann ok, at hon legði fé þeirra til kirkju eða gefa þat fátœkum mǫnnum; ok þá hné hann aptr í ǫðru. Sá hafði háttr verit á Grœnlandi, síðan kristni kom út þangat, at menn váru grafnir þar á bœjum, er menn ǫnduðust, í óvígðri moldu. Skyldi þar setja staur upp af brjósti, enn síðan er kennimenn kómu til, þá skyldi kippa upp staurnum ok hella þar í vígðu vatni ok veita þar yfirsǫngva, þótt þat væri miklu síðarr. Líkin váru fœrð til kirkju í Eiríksfjǫrd, ok veittir yfirsǫngvar af kennimǫnnum. Eptir þat andaðist Þorbjǫrn; bar þá féit allt undir Guðríði. Tók Eiríkr við henni ok sá vel um kost hennar.

7.

Maðr het Þorfinnr karlsefni, son Þórðar hesthǫfða, er bjó norðr ì Reyninesi í Skagafirði, er nú er kallat. Karlsefni var ættgóðr maðr ok auðigr at fé; Þórunn hét móðir hans. Hann var í kaupferðum ok þótti fardrengr góðr. Eitt sumar býr Karlsefni skip sitt ok ætlaði til Grœnlands. Réðst til ferðar með honum Snorri Þorbrands-son ór Álptafirði, ok váru .xl. manna með þeim. Maðr hét Bjarni Grímólfsson, breiðfirðskr maðr, annarr hét Þórhalr Gamlason, austfirðskr maðr; þeir bjoggu skip sitt samsumars sem Karlsefni ok ætluðu til Grœnlands; þeir váru á skipi .xl. manna. Láta þeir í haf fram tvennum skipum, þegar þeir eru búnir. Ekki er um þat getit, hversu langa útivist þeir hǫfðu. Enn frá því er at segja, at bæði þessi skip kómu í Eiríksfjǫrd um haustit.

like eins dei andre som hev døytt her; men Garde vil eg de skal brenna paa baal, det skjotaste de kann, for det er han som veld all denne attergonga som hev vore her i vinter." Han tala òg um henne sjølv, og sa henne at ho hadde ei stor framtid i vente; men han bad henne vara seg at ho ikkje tok nokon grønlendsk mann. Og so bad han henne leggja godset deira til kyrkja, eller gjeva det til fatigfolk; daa seig han att aa bak andre gongen. Det hadde vore skikk paa Grønland, sidan kristendomen kom der ut, at liki av dei avlidne vart nedgravne paa den garden der dei døydde, i uvigd mold. Dei skulde setja ein staur upp fraa brystet paa liket; naar so presten sidan kom, skulde dei trekkja upp stauren og slaa vigjevatn i holet, og so skulde dei syngja yver liket, endaa um det var lenge etterpaa. Liki aat Torstein og desse andre vart førde til kyrkja i Eiriksfjord, og prestarne song yver deim. Etter det andast Torbjørn Vivilsson. Alt godset fall daa til Gudrid. Eirik tok imot henne og sytte vel for henne.

7.

Det var ein mann som het Torfinn karlsevne. Han var son aat Tord hesthovud, som budde i Skagafjord paa Røynenes, eller Stad som det no heiter. Karlsevne var av god ætt og aatte mykje gods. Torunn het mor hans. Karlsevne var i kjøpferd og vart halden for ein glup farmann. Ein sumar bur han skipet sitt, og etlar seg til Grønland. Snorre Torbrandsson or Aftafjord raadde seg til aa fara i lag med honom, og det var 40 mann med deim. Ein mann het Bjarne Grimolvsson, og var fraa Breidefjord; ein annan het Torhall Gamleson, og var austfjording; dei budde skipet sitt same sumaren som Karlsevne og etla seg òg til Grønland; dei var òg 40 mann um bord. Dei let i hav med baae skipi, straks dei var reiduge. Det er ikkje gjete kor lenge dei var ute. Men det er aa

Eiríkr reið til skips ok aðrir landsmenn, ok tókst með þeim greiðlig kaupstefna. Buðu stýrimenn Eiríki at hafa slíkt af varninginum, sem hann vildi. Enn Eiríkr sýndi mikla stormennsku af sér ímóti, því at hann bauð þessum skipverjunum báðum heim til sín til vetrvistar í Brattahlíð. Þetta þágu kaupmenn ok fóru með Eiríki. Síðan var fluttr heim varningr í Brattahlíð; skorti þar eigi góð ok stór útibúr at varðveita í. Líkaði kaupmǫnnum vel með Eiríki um vetrinn. Enn er dró at jólum, tók Eirikr at verða óglaðari, enn hann átti vanda til. Eitt sinn kom Karlsefni at máli við Eirík og mælti: Er þér þungt, Eiríkr? Ek þykkjumst finna, at þú ert nǫkkuru fálátari, enn verit hefir, ok þú veitir oss með mikilli rausn, ok erum vér skyldir at launa þér eptir því, sem vér hǫfum fǫng á. Nú segðú, hvat ógleði þinni veldr. Eiríkr svarar: Er þiggit vel ok góðmannliga. Nú leikr mér þat eigi í hug, at á yðr hallist um vár viðskipti. Hitt er heldr, at mér þykkir ilt, ef at er spurt, at þér hafit engi jól verri haft enn þessi, er nú koma í hǫnd. Karlsefni svarar: Þat mun ekki á þá leið. Vér hǫfum á skipum várum malt ok mjǫl ok korn, ok er yðr heimilt at hafa af slíkt, sem þér vilit, ok gerit veizlu slíka, sem stórmennsku ber til. Ok þat þiggr hann. Var þá búit til jólaveizlu, ok varð hon svá skǫrulig, at menn þóttust trautt slíka rausnarveizlu sét hafa. Ok eptir jólin vekr Karlsefni við Eirík um ráðahag við Guðríði, er honum leitst, sem þat mundi á hans forræði, enn honum leitst kona frið ok vel kunnandi. Eiríkr svarar, kveðst vel mundu undir taka hans mál, enn kvað hana góðs gjaforðs verða: Er þat ok líkligt, at hon fylgi sínum forlǫgum, þó at hon væri honum gefin, ok kvað góða frétt af honum koma. Nú er vakit mál við hana, ok lét hon þat sitt ráð, sem Eiríkr vildi fyrir sjá, ok er nú ekki at lengja um þat, at þessi rád tókust, ok var þá veizla aukin ok gert brúðlaup. Gleði mikil var í Brattahlíð um vetrinn; þar váru mjǫk

segja, at baae desse skipi kom til Eiriksfjord um hausten. Eirik og andre landsmenn reid ned til skipi, og det vart ei greidleg kjøpstemna deim imillom. Styresmennerne baud Eirik taka slikt han vilde utav lasti. Eirik synte seg likso raust imot deim atter, med di han baud baae skipsmannskapi heim til seg paa Brattalid, til aa vera der med vinteren. Dette tok kjøpmennerne imot, og fór med Eirik. Sidan førde dei varorne sine heim til Brattalid; det skorta ikkje paa gode og store hus til aa vardveita deim i. Kjøpmennerne lika seg godt hjaa Eirik um vinteren. Men daa det leid til jol, tok Eirik til aa verta sturnare enn han var van. Ein gong kom Karlsevne i tale med honom og sa: „Er det noko som tyngjer deg, Eirik? Eg tykkjer du er noko meir faamaalug enn du hev vore. Du er ovleg raust imot oss, og me skyldar aa løna deg so mykje som me hev raad til. Seg no kva som gjer deg uglad!“ Eirik svarar: „De hev teke til takka baade vel og godsleg. No ottast eg ikkje for at de skal ha største baten av samværet vaart; det er heller det, at eg tykkjer leidt, um det skal spyrjast at de aldri hev havt verre jol enn den som no stundar til.“ Karlsevne svarar: „Det skal ikkje gaa soleis. Me hev baade malt og mjøl og korn paa skipi vaare, og du hev heimel paa so mykje som du berre vil av det, og gjer daa jole-veitsla so stormannsleg som du tykkjer det høver *til*.“ Dette tilbodet tok han imot. Det
vart daa laga til jolegilde, og det vart so grust, at 1002—03
folk tyktest knapt ha set so raust veitsla. Og etter jol ordar Karlsevne frampaa med Eirik um giftarmaal med Gudrid, med di han tyktest skyna at det var Eirik som raadde for det, og han tykte at kvinna var baade fager og klok. Eirik svara at han vilde taka vel upp-under friarmaalet hans, og sa at ho var verd eit godt gifte. Det var òg von til at ho vilde fylgja si forloga, um ho vart gjevi til honom; og han hadde ikkje frett anna enn godt um honom. No vart

tǫfl uppi hǫfð ok sagnaskemtan ok mart þat er til hýbýla-bótar mátti vera.

8.

I Brattahlíð hófust miklar umrœður at menn skyldu leita Vínlands hins góða, ok var sagt at þangat mundi vera at vitja goðra landskosta. Enn því lauk svá, at þeir Karlsefni ok Snorri bjoggu skip sitt ok ætluðu at leita Vínlands um sumarit. Til þeirrar ferðar réðust þeir Bjarni ok Þórhalr með skip sitt ok þat fǫruneyti, er þeim hafði fylgt. Maðr hét Þorvarðr, hann átti Freydísi dóttur Eiríks rauða laungetna, han fór með þeim ok Þorvaldr son Eiríks ok Þórhalr, er var kallaðr veiðimaðr. Hann hafði lengi verit í veiðifǫrum með Eiríki um sumrum, ok hafði hann margar varðveizlur. Þórhalr var mikill vexti, svartr ok þursligr, hann var heldr við aldr, óðœll í skapi, hljóðlyndr, fámálugr hversdagliga, undirfǫrull ok þó atmælasamr, ok fýstist jafnan hins verra. Hann hafði lítt við trú blandazt, síðan hon kom á Grœnland. Þórhalr var litt vinsældum horfinn, en þó hafði Eiríkr lengi tal af honum haldit. Hann var á skipi með þeim Þorvaldi, því at honum var víða kunnigt í óbygðum. Þeir hǫfðu þat skip, er Þorbjǫrn hafði út þangat, ok réðust til ferðar með þeim Karlsefni, ok váru þar flestir grœnlendskir menn á. Á skipum þeirra var fjórir tigir manna annars hundraðs. Sigldu þeir undan síðan til Vestribygðar ok til Bjarneyja. Sigldu þeir þaðan undan Bjarneyjum norðan veðr. Váru þeir úti tvau dœgr. Þá fundu þeir land ok reru fyrir á bátum ok kǫnnuðu landit ok fundu þar hellur margar ok svá stórar, at

Gudrid spurd, og ho svara at ho vilde taka den raadi som Eirik vilde sjaa ut aat henne. Det er stutt aa fortelja at det vart avtala giftarmaal. Veitsla vart daa auka, og brudlaupet halde. Det var stor gleda i Brattalid um vinteren. Dei leika mykje tavl og fortalde segner og mangt slikt som kunde vera til hugnad innanhyses.

8.

Det vart orda mykje frampaa um aa leita upp det gode Vinland; det vart sagt at der vilde vera gode kaar aa finna. Og det vart til det at Karlsevne og Snorre budde skipet sitt, og vilde leita upp Vinland um sumaren. Bjarne og Torhall raadde seg òg 1003
til aa vera med paa denne ferdi med sitt skip og det mannskapet som hadde fylgt deim. Ein mann het Torvard. Han var gift med Frøydis, ei løyndgjeti dotter aat Eirik raude. Han fór med deim, og sameleis Torvald, son hans Eirik, og Torhall, som dei kalla veidemann. Han hadde lenge vore paa veideferd med Eirik um sumrarne, og hadde mange slag yrke. Torhall var stor paa vokster, svart og trollsleg; han var heller tilkomen, rangvis, stillfarande og faamælt i kvardagslaget, sviksam og huga til aa lasta folk paa baket, og talde jamt til det som ilt var. Han hadde gjeve seg lite av med kristentrui, sidan ho kom til Grønland. Torhall var lite vensæl; men likevel hadde Eirik lenge havt umgjenge med honom. Han var paa skipet med Torvald; for han var vida kjend i ubygderne. Dei hadde det skipet som Torbjørn Vivilsson hadde ut til Grønland. Dei fylgde no Karlsevne paa ferdi, og dei fleste paa skipet deira var grønlendingar. Paa skipi deira tilsaman var det 40 mann paa andre hundradet. So siglde dei ut til Vestbygdi og til Bjørnøyarne. Derifraa hadde dei

ubygderne: dei ubygde landsluterne aust og nord paa Grønland.

tveir menn máttu vel spyrnast í iljar. Melrakkar váru þar margir. Þeir gáfu nafn landinu ok kǫlluðu Hellu-land. Þá sigldu þeir norðan veðr tvau dœgr, ok var þá land fyrir þeim, ok var á skógr mikill ok dýr mǫrg. Ey lá í landsuðr undan landinu, ok fundu þeir þar bjarndýr, ok kǫlluðu Bjarney, enn landit kǫlluðu þeir Markland, þar er skógrinn. Þá er liðin váru tvau dœgr, sjá þeir land, ok þeir sigldu undir landit. Þar var nes, er þeir kómu at. Þeir beittu með landinu, ok létu landit á stjórnborða. Þar var øræfi ok strandir langar ok sandar. Fara þeir á bátum til lands ok fundu þar á nesinu kjǫl af skipi ok kǫlluðu þar Kjalarnes; þeir gáfu ok nafn strǫndunum ok kǫlluðu Furðustrandir, þvíat langt var með at sigla. Þá gerðist vágskorit landit, ok heldu þeir skipunum i ein vág. Þat var, þá er Leifr var með Olafi konungi Tryggva syni, ok hann bað hann boða kristni á Grœnlandi, ok þá gaf konungr honum tvá menn skotska, hét karlmaðrinn Haki, en konan Hekja. Konungr bað Leif taka til þessarra manna, ef hann þyrfti skjótleiks við, því at þau váru dýrum skjótari. Þessa menn fengu þeir Leifr ok Eiríkr til fylgðar við Karlsefni. En er þeir hǫfðu siglt fyrir Furðustrandir, þá létu þeir hina skotsku menn á land ok báðu þau hlaupa í suðrátt ok leita landskosta ok koma aptr, áðr þrjú dœgr væri liðin. Þau váru svá búin, at þau hǫfðu þat klæði, er þau kǫlluðu biafal; þat var svá gert, at hǫttrinn var á upp, ok opit at hliðum, ok engar ermar á, ok knept í milli fóta; helt þar saman knappr ok nezla, en ber váru annars staðar. Þeir kǫstuðu akkerum, ok lágu þar þessa stund; ok er þrír dagar váru liðnir, hljópu þau af landi ofan, ok hafði annat þeirra í hendi vínber, enn annat hveiti sjálfsáit. Sagði Karlsefni, at þau þóttust fundit hafa landskosti góða. Tóku þeir þau á skip sitt, ok fóru leiðar sinnar, þar til er varð fjarðskorit. Þeir lǫgðu skipunum inn á fjǫrðinn. Þar var ey ein út fyrir, ok váru þar straumar miklir ok um eyna.

nordanvind. Dei var utpaa i tvo halvdøger. Daa fann dei land, og rodde frammed det paa baatar og gjorde seg kjende; dei fann mange hellor der, som var so store, at tvo mann godt kunde liggja andføttes uppaa deim. Der var mange melrakkar. Dei gav landet namn, og kalla det Helleland. So siglde dei atter med nordanvind i tvo halvdøger, og daa laag det eit land framfyre deim med stor skog og mange dyr. Ut fraa landet, i sudaust, laag det ei øy, som dei kalla Bjarnøy, av di dei fann isbjørn der; men landet der som skogen var, kalla dei Markland (Skogland). Daa det var lide av tvo døger, saag dei atter land, og dei siglde inn under det. Daa kom dei til eit nes. Dei beitte langsmed landet som dei hadde paa styrbord. Det var uberdslegt, med lange strender og sandar. Dei fór til lands i baatar; paa land fann dei ein skipskjøl; difor kalla dei det Kjalarnes (Kjølnes). Dei gav strenderne namn, og kalla deim Furdestrenderne (Furans-strenderne), av di det var so langt aa sigla frammed deim. Daa vart landet vaagskore, og dei heldt inn i ein vaag med skipi. Daa naar Leiv var hjaa Olav Tryggveson, og kongen bad honom bjoda kristendomen paa Grønland, daa gav han honom med eit par skottar; karmannen het Hake, og kvinnfolket Hekja. Kongen bad honom ha deim aa taka til, dersom han skulde trenga til skjotleik nokon gong; for dei var skjotare enn dyr. Desse tvo let Leiv og Eirik Karlsevne faa med paa ferdi. Og daa dei hadde siglt fram med Furdestrenderne, daa slepte dei skottarne paa land, og bad deim laupa sudetter og sjaa korleis landet var laga, og koma atter fyrr tri halvdøger var lidne. Dei hadde slike klæde som dei kalla kjavall; dei var soleis at det var ei hetta ovantil, men dei var opne i sidorne, og utan ermar; dei knappa deim atter millom føterne, med ein knapp og ei hempa; elles var dei berre. Paa skipi kasta dei ankar, og bidde

Þeir kǫlluðu hana Straumsey. Fugl var þar svá margr, at trautt mátti fœti niðr koma í milli eggjana. Þeir heldu inn með firðinum, ok kǫlluðu hann Straumsfjǫrd, ok báru farminn af skipunum, ok bjoggust þar um. Þeir hǫfðu með sér alls konar fé ok leituðu sér þar landsnytja. Fjǫll váru þar, ok fagrt var þar um at lítast. Þeir gáðu enskis nema at kanna landit. Þar váru grǫs mikil. Þar váru þeir um vetrinn, ok gerðist vetr mikill, enn ekki fyrir unnit, ok gerðist ilt til matarins, ok tókust af veiðarnar. Þá fóru þeir út í eyna, ok væntu, at þar mundi gefa nǫkkut af veiðum eða rekum. Þar var þó lítit til matfanga, enn fé þeirra varð þar vel. Siðan hétu þeir á guð, at hann sendi þeim nǫkkut til matfanga, ok var eigi svá brátt við látit, sem þeim var ant til. Þórhalr hvarf á brott, ok gengu menn at leita hans. Stóð þat yfir þrjú dœgr í samt. A hinu fjórða dœgri fundu þeir Karlsefni ok Bjarni hann Þórhall á hamargnípu einni; hann horfði í lopt upp, ok gapti hann bæði augum ok munni ok nǫsum, ok klóraði sér, ok klýpti sik, ok þulði nǫkkut. Þeir spurðu, hví hann væri þar kominn. Hann kvað þat ǫngu skipta, bað hann þá ekki þat undrast, kveðst svá lengst lifat hafa, at þeir þurftu eigi ráð fyrir honum at gera. Þeir báðu hann fara heim með sér; hann gerði svá. Litlu síðarr kom þar hvalr, ok drífu menn til ok skáru hann, en þó kendu menn eigi, hvat hval þat var. Karlsefni kunni mikla skyn á hvalnum, ok kendi hann þó eigi. Þenna hval suðu matsveinar, ok átu af, ok varð þó ǫllum ilt af. Þá gengr Þórhalr at ok mælti: Var eigi svá, at hinn rauðskeggjaði varð drjúgari enn Kristr yðvarr? Þetta hafða ek nú fyrir skáldskap minn, er ek orta um Þór fulltrúann; sjaldan hefir hann mér brugðist. Ok er menn vissu þetta, vildu ǫngvir nýta, ok kǫstuðu fyrir bjǫrg ofan, ok sneru sínu máli til guðs miskunnar. Gaf þeim þá út at róa, ok skorti þá eigi birgðir. Um várit fara þeir inn í Straumsfjǫrd ok hǫfðu fǫng af hvárutveggja

paa skottarne; daa tri halvdøger var lidne, kom skottarne springande ned ifraa landet, og daa hadde den eine vindruvor i handi, den andre sjølvsaadd kveite. Karlsevne sa at dei tyktest ha funne landet godt. Han tok deim daa upp paa skipet, og fór sin veg fram, til dess dei kom aat ein fjord som skar seg inn i landet. Dei lagde inn i fjorden med skipi. Utanfyre var det ei øy, og um den gjekk det store straumar; dei kalla henne Straumsøy. Der var det so tjukt med fugl, at dei med naudi kunde flytja foten millom eggi. Dei fór inn etter fjorden, og kalla honom Straumsfjord. Dei gjekk i land, og bar farmen av skipi og slo seg til der. Dei hadde allslags fe med seg, og freista gjera seg landet til nyttes. Der var fjell og fagert utsyn. Dei gav seg ikkje um anna enn berre aa gjera seg kjende i landet. Der var høgt gras. Dei vart verande der med vinteren. Men den vart lang; det var ill tid paa mat, og det tok av med veidni. Daa fór dei ut til øyi, og vonast at der maatte vera noko aa koma yver, anten veidn eller eitkvart rekande. Det vart likevel lite aa liva av; men feet deira treivst godt der ute. Sidan gjorde dei lovnader til Gud, so mykje han skulde senda deim eitkvart; men det vart inkje vedgjort so braatt som dei tyktest trenga. Torhall vart burte, og dei tok til aa leita etter honom; det varde i tri halvdøger; det fjorde fann Karlsevne og Bjarne honom paa ein bratt berghamar. Han laag og glana upp i lukti, med munn og nasar vidopne, og klora og klaup seg, og mulla eitkvart. Dei spurde kvi han laag der. Han svara at det skilde ikkje nokon, og bad deim at dei ikkje maatte undrast paa det; han hadde for det meste livt soleis, sa han, at dei turvte ikkje ha nokor umsut for honom. Dei bad honom fylgja med heim, og det gjorde han. Lite etter kom det ein kval rekande, og folk sprang til og skar honom upp; men ingen visste kva slag kval det var; Karlsevne hadde godt vit paa kvalar; men

landinu, veiðar af meginlandinu, eggver ok útróðra af sjónum.

9.

Nú rœða þeir um ferð sína ok hafa tilskipan. Vill Þórhalr veiðimaðr fara norðr um Furðustrandir ok fyrir Kjalarnes ok leita svá Vínlands, enn Karlsefni vill fara suðr fyrir land ok fyrir austan, ok þykkir land því meira sem suðr er meirr, ok þykkir honum þat ráðligra at kanna hvárttveggja. Nú býst Þórhalr út undir eynni, ok urðu eigi meirr í-ferð með honum enn níu menn. Enn með Karlsefni fór annat liðit þeirra. Ok ein dag, er Þórhalr bar vatn á skip sitt, þá drakk hann ok kvað vísu þessa:

Hafa kváðu mik meiðar
malmþings, er ek kom hingat,
mér samir land fyrir lýðum
lasta, drykk inn bazta;
bílds hattar verðr byttu
beiði-týr at reiða,
heldr er svá at ek krýp at keldu,
komat vín á grǫn mína.

Láta þeir út síðan, ok fylgir Karlsefni þeim undir eyna. Áðr þeir drógu seglit upp, kvað Þórhalr vísu:

ikkje han heller kjende til dette slaget. Matsveinarne koka kvalen, og dei aat av kjøtet; men alle saman fekk dei ilt av det. Daa kjem Torhall og segjer: „Var det ikkje so at den raudskjeggja vart drjugare enn dykkar Kristus? Dette hadde eg atter for skaldskapen som eg dikta til den fulltrugne Tor; sjeldan hev han svike meg.“ Daa dei høyrde dette, vilde ingen njota meir av kvalen; dei kasta honom utfor bergi, og bad Gud um misskunn. Daa fekk dei utrorsvêr, og det skorta ikkje paa bergingsraad.
Um vaaren fer dei inn i Straumsfjorden, og dei hev 1004
matfang fraa baade kantar: veidn av landet, og eggver og fisk av sjøen.

9.

No samrøder dei um ferdi, og skipar seg til. Torhall vil fara nordanum Furdestrenderne og framum Kjalarnes og leita etter Vinland paa den vegen. Men Karlsevne vil fara sud med landet og aust etter. Han meiner landet vert breidare di lenger sud det ber; men det tykkjest honom vera det raadlegaste aa røyna ut baae vegarne. No fór Torhall ut under øyi, og det vart ikkje fleire i lag med honom enn 9 mann; alle dei andre var med Karlsevne. Ein dag daa Torhall bar vatn paa skipet sitt, drakk han og kvad denne visa:

Her meg hermenn lova
leskedrykken den beste;
meg det sømer landet
for lydom aa lasta;
bytta sjølv aa bera
til brunnen eg nøydest;
heller krjupa eg maa aat kjelda,
og vin ei lippa mi væter.

Sidan set dei ifraa land, og Karlsevne fylgjer deim ut under øyi. Fyrr dei drog seglet upp, kvad Torhall denne visa:

Fǫrum aptr, þar er órir
eru sandhimins landar,
látum kenni-val kanna
knarrar skeið hin breiðu,
meðan bilstyggvir byggja
bellendr ok hval vella
laufa veðrs, þeir er leyfa
lǫnd, á Furðu-strǫndum.

Síðan skilðu þeir ok siglðu norðr fyrir Furðustrandir ok Kjalarnes, ok vildu beita þar fyrir vestan. Kom þá veðr á móti þeim, ok rak þá upp víð Írland, ok váru þar mjǫk þjáðir ok barðir. Þá let Þorhalr líf sitt, eptir því sem kaupmenn hafa sagt.

10.

Karlsefni fór suðr fyrir land ok Snorri ok Bjarni ok annat lið þeirra. Þeir fóru lengi ok til þess, er þeir kómu at á þeirri, er fell af landi ofan ok í vatn ok svá til sjóvar. Eyrar váru þar miklar fyrir árósinum, ok mátti eigi komast inn í ána nema at háflœðum. Siglðu þeir Karlsefni þá til áróssins ok kǫlluðu í Hópi landit. Þar fundu þeir sjálfsána hveitiakra þar sem lægðir váru, en vínviðr allt þar sem holta kendi. Hverr lœkr var þar fullr af fiskum. Þeir gerðu þar grafir, sem landit mœttist ok flóðit gekk efst, ok er út fell, váru helgir fiskar í grǫfunum. Þar var mikill fjǫldi dýra á skógi með ǫllu móti. Þeir váru þar hálfan mánað ok skemtu sér, ok urðu við ekki varir. Fé sitt hǫfðu þeir með sér. Ok einn morgin snemma, er þeir lituðust um, sáu þeir níu huðkeipa, ok var veift trjánum af skipunum, ok lét því likast í, sem í halmþustum, ok fer sólarsinnis. Þá mælti Karlsefni: Hvat mun þetta tákna? Snorri svarar honum: Vera kann, at þetta sé friðartákn, ok tǫkum skjǫld hvítan, ok berum í mót. Ok svá gerðu þeir. Þá reru hinir ímót, ok undruðust þá, ok gengu

Lat oss onna oss attende,
frendar aa finna!
Lat baatkjølen brøyta
dei breide vegar,
medan vonfulle vaapnmenn,
dei som landet lovar,
paa Furdestrand ferdast
og kvalkjøt kokar.

Sidan skildest dei, og Torhall siglde nord med Furdestrenderne og Kjalarnes; der vilde han beita vest etter. Dei fekk uvêr paa seg, og dreiv aust til Irland. Der vart dei trælka og hardt medfarne. Torhall let livet der, etter som kjøpmenn hev fortalt.

10.

Karlsevne fór sud med landet, og Snorre og Bjarne og det andre folket deira. Dei fór lenge, til dess dei kom aat ei aa, som kom ovantil landet og fyrst fall ut i eit vatn, og sidan i sjøen. Det var store øyrar utanfor elveosen, og det var uraad aa koma inn i aai, utan det var paa høgste flodi. Karlsevne og dei siglde inn til elveosen, og kalla landet Hop. Dei fann sjølvsaadde kveiteaakrar nede paa lægderne, og vin-tré upp etter alle ruster. Alle bekkjer var fulle av fisk. Dei grov graver i flodmaalet, og naar sjøen fall, laag det hellefiskar atter i deim. I skogen var det ein brote med dyr av alle slag. Der vart dei verande ein halv maanad; dei hadde det gildt der, og dei vart ikkje vare noko sers. Feet hadde dei med seg. Men ein morgon tidleg dei skulde sjaa seg ikring, vart dei vise med nie hudbaatar; dei veiva med trelurkar paa baatarne, og det let i deim, paalag som i sleglar, og alle vende *fraa* soli. Daa sa Karlsevne: „Kva skal dette tyda?“ Snorre svara honom: „Kann henda det skal vera eit fredsteikn; lat oss taka kvite skjoldar

þeir á land. Þeir váru smáir menn ok illiligir, ok ilt hǫfðu þeir hár á hǫfði; eygðir váru þeir mjǫk ok breiðir í kinnunum. Ok dvǫlðust þeir um stund ok undruðust, reru síðan í brott ok suðr fyrir nesit. Þeir hǫfðu gert bygðir sínar upp frá vatninu, ok váru sumir skálarnir nær vatninu, en sumir firr. Nú váru þeir þar þann vetr. Þar kom alls engi snjár, ok allr fénaðr gekk þar úti sjálfala.

11.

Enn er vára tók, geta þeir at líta einn morgin snemma, at fjǫlði húðkeipa reri sunnan fyrir nesit, sva margir, sem kolum væri sáit, ok var þó veift á hverju skipi trjánum. Þeir brugðu þá skjǫldum upp, ok tóku kaupstefnu sín á millum, ok vildi þat fólk helzt kaupa rautt klæði; þeir vildu ok kaupa sverð ok spjót, enn þat bǫnnuðu þeir Karlsefni ok Snorri. Þeir hǫfðu ófǫlvan belg fyrir klæðit, ok toku spannar langt klæði fyrir belg ok bundu um hǫfuð sér, ok fór svá um stund. Enn er minka tók klæðit, þá skáru þeir í sundr, svá at eigi var breiðara enn þvers fingrar breitt. Gáfu þeir Skrælingar jafnmikit fyrir eða meira. Þat bar til, at griðungr hljóp ór skógi, er þeir Karlsefni átti, ok gall hátt við. Þeir fælast við Skrælingar ok hlaupa út á keipana ok reru suðr fyrir land. Varð þá ekki vart við þá þrjár vikur í samt. Enn er sjá stund var liðin, sjá heir sunnan fara mikinn fjǫlða skipa Skrælinga, svá sem straumr stœði. Var þá veift trjánum ǫllum rangsœlis, ok ýla allir Skrælingar hátt upp. Þá tóku þeir rauða skjǫldu ok báru ímót. Gengu þeir þá saman ok bǫrðust, varð þar skothríð hǫrð. Þeir hǫfðu ok valslǫngur, Skrælingar. Þat sjá þeir Karlsefni ok Snorri, at þeir fœrðu upp á stǫngum, Skrælingarnir, knǫtt mikinn ok blán at lit, ok fló upp á land yfir liðit ok lét illiliga við, þar er niðr kom. Við þetta

og bera imot. Det gjorde dei. Daa rodde hine imot deim, og undrast yver deim, og gjekk i land. Det var smaa, ljote menn, med usjaalegt haar paa hovudet. Dei hadde store augo, og var breide yver kinnerne. Dei stana der ei stund; so rodde dei burt og sud um neset. Karlsevne og hans folk hadde bygt husi sine upp fraa vatnet, nokon nærmare, andre fjerrare. No vart dei verande der den vinteren. Der kom ikkje granden snø, og all fenaden gjekk ute og fødde seg sjølv.

11.

Men daa det tok aat aa vaarast, fekk dei sjaa tidleg ein morgon at ein fjøld med hudbaatar kom roande um neset, so tjukt som skulde det vera saatt med kol, og det vart veiva med trelurkar. Karlsevne og hans folk fekk daa skjoldarne upp, og heldt kjøpstemna med deim. Dei vilde helst kjøpa raudt klæde; sverd og spjot vilde dei òg kjøpa; men det forbaud Karlsevne og Snorre. Dei gav ubarka skinn i byte for klædet, eit for kvart spann med klæde. Klædet batt dei um hovudet. Soleis heldt det fram ei stund; men daa klædet tok til aa minka, skar dei det i strimlor so smale som ei fingerbreidd. For det gav skrælingarne likso mykje eller meir. Daa hende det at ein gradukse som Karlsevne aatte laupte ut or skogen, og bar i aa belgja. Skrælingarne tok fæla, og sprang ut paa baatarne, og rodde sud med landet. I samfulle tri vikor etter var dei ikkje aa sjaa. Men daa ser Karlsevne og hans folk ein stor fjøld med skrælingskip koma sunnantil, *med* straumen. Det vart veiva rangsøles med alle trelurkarne, og alle skrælingarne hua i høgd. Daa tok Karlsevne og hans menn raude skjoldar og bar imot deim. Dei gjekk saman og slost. Fyrst vart det ei hard rid med skjoting. Dei hadde valslyngjor òg, skrælingarne.

Eit spann: lengdi millom tumelstotten og langfingeren.
Valslyngjor: krigsgogner, til aa slengja stein og slikt med.

sló ótta miklum yfir Karlsefni ok á lið hans, svá at þá fysti enskis annars enn halda undan ok upp með ánni, því at þeim þótti lið Skrælinga drífa at ser ǫllum megin, ok létta eigi fyrr, enn þeir koma til hamra nǫkkura. Veittu þeir þar viðtǫku harða. Freydís kom út ok sá, er þeir heldu undan. Hon kallaði: Hví renni þér undan slíkum auvirðis mǫnnum svá gildir menn, er mér þœtti líkligt at þér mættit drepa þá svá sem búfé, ok ef ek hefða vápn, þœtti mér sem ek mnnda betr berjast enn einnhverr yðvar. Þeir gáfu ǫngvan gaum hvat sem hon sagði. Freydís vildi fylgja þeim, ok varð hon helðr sein, þviat hon var eigi heil. Gekk hon þá eptir þeim í skoginn, enn Skrælingar sœkja at henni. Hon fann fyrir sér mann dauðan, Þorbrand Snorrason, ok stóð hellusteinn i hǫfði honum. Sverðit lá hjá honum, ok hon tók þat upp ok býzt at verja sik með. Þá koma Skrælingar at henni. Hon tekr brjóstit upp ór serkinum ok slettir á sverðit. Þeir fælast við ok hlaupa undan ok á skip sín ok heldu á brottu. Þeir Karlsefni finna hana ok lofa happ hennar. Tveir menn fellu af Karlsefni, enn fjórir af Skrælingum; enn þó urðu þeir Karlsefni ofrliði bornir. Fara þeir nu til búða sinna ok íhuga, hvat fjǫlmenni þat var, er at þeim sótti á landinu. Sýndist þeim nú, at þat eina mun liðit hafa verit, er á skipunum kom, enn annat liðit mun hafa verit þversýningar. Þeir Skrælingar fundu ok mann dauðan, ok lá øx hjá honum; einn þeirra tók upp øxina ok hǫggr með tré, ok þá hverr at ǫðrum, ok þótti þeim vera gersimi ok bíta vel. Síðan tók einn ok hjó í stein ok brotnaði øxin, þótti honum þá ǫngu nýt, er eigi stóð við grjótinu, ok kastaði niðr. Þeir þóttust nú sjá, þótt þar væri landskostir góðir, at þar mundi jafnan ófriðr ok ótti á liggja af þeim, er fyrir bjoggu. Síðan bjoggust þeir á brott ok ætluðu til síns lands. Sigldu þeir norðr fyrir ok fundu fimm Skrælinga í skinnhjúpum sofanda ok hǫfðu með ser skrokka ok í dýramerg

Karlsevne og Snorre vart vare at dei førde ei stor, blaa kula upp paa stenger og slengde henne upp paa land yver folket, og det let stygt der som ho datt ned. Dette sette stor støkk i Karlsevne og folket hans, og dei saag berre til aa koma seg undan upp etter langs aai; for dei tykte at skrælingarne tukka seg innpaa deim fraa alle kantar. Dei stana ikkje fyrr dei kom upp aat nokre fjellhamrar; der gjorde dei hard motstand. Frøydis kom ut og saag at dei heldt undan. Ho ropa: „Kvi renner de undan for desse sælingarne, slike karar som de er? Eg tykte det var liklegare at de drap deim ned som bufé; hadde eg berre vaapn, trur eg mest eg skulde slaast betre enn nokon utav dykk." Det gav ingen gaum etter kva ho sa. Frøydis vilde fylgja deim; men det gjekk heller seint, for ho var med barn. Ho gjekk daa likevel etter inn i skogen; men skrælingarne søkte aat henne. Ho fann ein daud mann framfyre seg, Torbrand Snorresson, og det stod ein hellestein i hovudet paa honom. Sverdet hans laag attmed honom; ho tek det upp og vil til aa verja seg. Daa kjem skrælingarne imot henne. Ho tek brysti upp or serken og bryner sverdet paa. Daa tek skrælingarne fæla, og løyp undan ned paa skipi sine, og fer burt. Karlsevne og mennerne hans finn Frøydis og let vel yver henne for hennar heppelege paahitt. Tvo menn var falne for Karlsevne, og av skrælingarne fire; men det var likevel Karlsevne som var yvervunnen. Dei fór no heim til buderne sine, og furdast berre paa kva det var for ein folkefjøld som hadde søkt aat deim ovanfraa landet. Dei tykte no der kunde ikkje ha vore meir enn det folket som kom fraa skipi; hitt folket munde ha vore synkvervingar. Skrælingarne hadde òg funne ein daud mann, og det laag ei øks attmed honom; ein av deim tok øksi og hogg i tre med henne, og soleis gjorde den eine etter den andre. Dei tykte det var mykje til handyvle, dette, som beit so godt. Sidan

dreyra blandinn. Virtu þeir svá, at þeir mundu gervir af landinu; þeir drápu þá. Síðan fundu þeir nes eitt ok fjolða dýra, ok þann veg var nesit at sjá, sem mykiskán væri af því, at dýrin lágu þar um nætrnar. Nú koma þeir aptr í Straumsfjǫrð, ok váru þar alls gnóttir. Er þat sumra manna sǫgn, at þau Bjarni ok Guðríðr hafi þar eptir verit ok tíutigir manna með þeim ok hafi eigi farit lengra; enn þeir Karlsefni ok Snorri hafi suðr farit ok .xl. manna ok hafi eigi lengr verit í Hópi enn vart tvá mánuði ok hafi hit sama sumar aptr komit. Karlsefni fór á einu skipi at leita Þórhals veiðimanns, enn annat liðit var eptir, ok fóru þeir norðr fyrir Kjalarnes, ok ber þá fyrir vestan fram, ok var landit á bakborða þeim. Þar váru eyðimerkr einar, og er þeir hǫfðu lengi farit, fellr á af landi ofan ór austri ok í vestr. Þeir lǫgðu inn í árósinn ok lágu við hinn syðra bakkann.

12.

Þat var einn morginn, er þeir Karlsefni sá fyrir ofan rjóðrit flekk nǫkkurn, svá sem glitaði við þeim, ok œptu þeir á. Þat hrœrðist, ok var þat einfœtingr, ok skýtst ofan á þann árbakkann er þeir lágu við. Þorvaldr son Eiríks rauða sat við stýri. Skaut einfœtingr ǫr i smáþarma honum. Þorvaldr dró ut ǫrina

tok ein og hogg i stein med henne, og daa brotna ho; daa tykte han ikkje det var noko gagn i henne, naar ho ikkje kunde bita paa grjot, og so kasta han henne fraa seg. Karlsevne og dei tyktest sjaa at endaa landet hadde gode kaar aa bjoda, so vilde det jamt verta ufred med deim som fyrr budde der, so det vilde fylgja stendug otte med aa vera der. Dei gjorde seg daa reiduge til aa fara derifraa, og vilde attende til heimlandet. Dei siglde nord etter med landet. Der fann dei fem skrælingar sovande i skinnvestar, og dei hadde daude dyre-skrottar med seg, og dyremerg blanda med blod. Karlsevne og dei tyktest skyna at det var landlyste menn, og drap deim. Sidan fann dei eit nes og ein brote med dyr (hjort), og neset saag ut som ein mykhaug, av di dyri laag der um næterne. No kom dei attende til Straumsfjord, og der hadde dei nøgdi av kva dei trong. Sume segjer at Bjarne og Gudrid hadde vore etter verande der med 100 mann, og at Karlsevne og Snorre skulde ha fare sud etter med 40 mann, og ikkje vore i Hop meir en snaude tvo maanader; soleis skulde dei vera komne attende hit same sumaren. Karlsevne fór med eit skip og vilde leita etter Torhall veidemann, medan dei andre vart etter; dei fór nord um Kjalarnes; daa bar det vest etter, og landet hadde dei paa bakbord. Der var det berre øydemarker; men daa dei hadde fare lenge, kom dei til ei aa som fall ut i havet fraa aust mot vest. Dei la inn i elveosen, og laag ved søre elvebarden.

12.

Det var ein morgon at Karlsevne og dei saag ein flekk upp under skogbruni, og det var som det glitra imot deim. Dei ropa upp, og det rørde seg; det var ein einføting; han skyt seg ned paa den aabakken som dei ligg attved. Torvald, son aat Eirik raude, sat ved styret, og einføtingen skaut

ok mælti: Feitt er mér um istruna. Gott hǫfum vér fengit kostum, en þá megum vér varla njóta. Þorvaldr dó af sári þessu litlu siðarr. Þá hleypr einfœtingr á braut ok norðr aptr. Þeir hljópu eptir einfœtingi ok sáu hann stundum, ok þótti sem hann leitaði undan, hljóp hann út á vág einn. Þá hurfu þeir aptr. Þá kvað einn maðr kviðling þenna:

Eltu seggir,
allsatt var þat,
einn einfœting
ofan til strandar;
enn kynligr maðr
kostaði rásar
hart of stopi;
heyrðu Karlsefni!

Þeir fóru þá í brott ok norðr aptr ok þóttust sjá Einfœtinga-land. Vildu þeir þá eigi lengr hætta liði sínu. Þeir ætluðu ǫll ein fjǫll þau, er í Hópi váru, ok þau, er þeir fundu, ok þat stœðist mjǫk svá á ok væri jamlangt ór Straumsfirði beggja vegna. Fóru þeir aptr ok váru í Straumsfirði hinn þriðja vetr. Gengu menn þá mjǫk sleitum. Sóttu þeir, er kvánlausir váru, í hendr þeim, er kvángaðir váru. Þar kom til hitt fyrsta haust Snorri son Karlsefnis, ok var hann þá þrívetr, er þeir fóru á brott. Hǫfðu þeir sunnanveðr ok hittu Markland, ok fundu Skrælinga fimm; var einn skeggjaðr ok tvær konur, bǫrn tvau. Tóku þeir Karlsefni til sveinana, enn hitt komst undan ok sukku í jǫrð niðr. En sveinana hǫfðu þeir með sér, ok kendu þeim mál, ok váru skírðir. Þeir nefndu móður sína Vætildi ok fǫður Vægi. Þeir sǫgðu, at konungar stjórnuðu Skrælinga landi, hét annarr Avalldamon, enn annarr hét Valldidida. Þeir kváðu þar engi hús, ok lágu menn í hellum eða holum. Þeir sǫgðu land þar ǫðru megin gagnvart

ein pil i smaatarmarne paa honom. Torvald drog ut pilen og mælte: „Feit er eg paa innvolarne; eit godt land hev me funne, men vandt er det um me fær njota det.“ Straks etter døydde han. Daa løyp einføtingen av stad og nordetter atter. Dei sette etter honom, og saag honom takomtil; men han kom seg undan, og sette sistpaa ut paa ein vaag. Daa vende dei attende, og ein av deim kvad dette verset:

Elte sveinarne
(allsant er det)
ein einføting
ovan aat strandi;
men furdeleg selle
for i tvisprang
hardt yver haugom;
høyr, du Karlsevne!

So fór dei heim etter att, og paa vegen tyktest dei sjaa Einføtingaland. Men dei vilde daa ikkje vaaga livet aat folki sine. Dei meinte at fjelli i Hop og dei som dei no fann var eine og dei same, og trudde det skilde lite paa at det var jamlangt or Straumsfjorden og baae vegar. Dei kom til Straumsfjord, og var der den tridje vinteren. Daa vart det 1005—06
mykje usemja millom mennerne; dei som var ugifte, la seg ut med deim som var gifte. I Straumsfjord vart Snorre, son hans Karlsevne, fødd den fyrste hausten, og han var soleis tri aar gamall no dei fór derifraa. Dei hadde sunnanvêr, og kom til Markland. Der fann dei fem skrælingar: ein skjeggjut mann, tvo kvende og tvo born. Karlsevne og dei tok gutarne; men hine kom seg undan, og sökk ned i jordi. Gutarne hadde dei med seg, og lærde deim sitt maal, og døypte deim. Dei kalla mor si Vætildi og faren Vægi. Dei fortalde at tvo kongar styrde i Skrælingaland; den eine het Avalldamon, den andre Valldidida. Det var ingi hus i landet, sa dei; folk

sínu landi, ok gengu menn þar í hvítum klæðum ok œptu hátt ok báru stángir fyrir sér ok váru festar flikur við. Þat ætla menn Hvítra-manna-land. Nú kómú þeir til Grœnlands ok eru með Eiríki rauða um vetrinn.

13.

Þá Bjarna Grímólfsson bar í Grœnlands-haf, ok kómu í maðk-sjá; fundu þeir eigi fyrr, enn skipit gerist maðksmogit undir þeim. Þá tǫluðu þeir um, hvert ráð þeir skyldu taka. Þeir hǫfðu eptirbát þann, er bræddr var seltjǫru. Þat segja menn, at skelmaðkrinn smjúgi eigi þat tré, er seltjǫrunni er brætt. Var þat flestra manna sǫgn ok tillaga, at skipa mǫnnum bátinn, svá sem hann tœki upp. Enn er þat var reynt, þá tók bátrinn eigi meirr upp enn helming manna. Bjarni mælti þá, at menn skyldi fara í bátinn, ok skyldi þat fara at hlutfǫllum, enn eigi at mannvirðingum. Enn hverr þeirra manna vildi fara í bátinn, sem þar váru. Þá mátti hann eigi við ǫllum taka; fyrir því tóku þeir þetta ráð, at hluta menn í bátinn ok af kaupskipinu. Hlutaðist þar svá til, at Bjarni hlaut at fara í bátinn, ok nær helmingr manna með honum. Þá gengu þeir af skipinu ok í bátinn, er til þess hǫfðu hlotist. Þá er menn váru komnir í bátinn, mælti ein ungr maðr íslendskr, sá er verit hafði fǫrunautr Bjarna: ætlar þú, Bjarni, at skiljast hér við mik? Bjarni svarar: svá verðr nú at vera. Hann svarar: ǫðrú hezt þú fǫður mínum, þá er ek fór með þér frá Íslandi en skiljast svá við mik, þá er þú sagdir at eitt skyldi ganga yfir okkr báða. Bjarni segir: eigi sé ek hér þó annat ráð til, eða hvat leggr þú hér til ráðs? Hann segir: sé ek ráðit til, at vit skiptumst í rúmunum ok farir þú hingat, enn ek mun þangat. Bjarni svarar: svá skal vera, ok þat sé ek, at þú vinnr gjarna til lífs,

laag i hellerar eller holor. Dei fortalde at det var eit land rett yver ifraa deira. Der gjekk folk i kvite klæde, og ropa høgt og bar stenger framfyre seg, som det var fest flikar til. Det trur folk er kvitemannsland. No kom Karlsevne og fylgjet hans til Grønland, og vert verande hjaa Eirik raude vinteren 1006—07
yver.

13.

Bjarne Grimolvsson dreiv ut i Grønlandshav med skipet sitt, og kom ut i ein makk-sjø. Dei visste ikkje av fyrr skipet var alt igjenom makksmoge under deim. Daa samraadde dei seg um kva dei skulde gjera. Dei hadde ein etterbaat som var brædd med sels-tjøra; dei segjer at skjelmakken ikkje skal kunna smjuga tre som er brædt med sels-tjøra. Dei fleste talde til aa gaa upp i baaten, so mange som han tok; men daa dei skulde freista det, daa rømde ikkje baaten meir enn halve mannskapet. Bjarne sa daa at det fekk gaa etter lutkasting, kven som skulde i baaten, og ikkje etter vyrdnad. Kvar av deim som var der, vilde fara i baaten; men han kunde ikkje taka alle; difor tok dei den raadi aa løda baaten fraa kjøpskipet etter lutkasting. Lutkastingi gjekk soleis at Bjarne skulde i baaten, og innpaa helvti av skipsmannskapet med honom. So gjekk dei ned, dei som luten hadde falle paa. Vel dei var i baaten komne, segjer ein ung islending som hadde fylgt med Bjarne: „Etlar du deg til aa skiljast fraa meg her, Bjarne?“ Bjarne svarar: „So lyt det no verta.“ Islendingen segjer: „Anna lova du far min, daa eg fór med fraa Island, og du sa at eitt skulde ganga yver oss baae.“ Bjarne segjer: „Ikkje ser eg no nokon annan utveg; eller kva raad hev du aa gjeva?“ Han svarar: „Eg ser den utvegen at me tvo skifter rom; kom du hega, so fer eg dega.“ Bjarne segjer: „So skal det vera; eg ser du vil kavla for livet, og kvider hardt for

ok þykkir mikit fyrir at deyja. Skiptust þeir þá í rúmunum, gekk þessi maðr í bátinn, enn Bjarni upp í skipit, ok er þat sǫgn manna, at Bjarni létist þar í maðka-hafinu ok þeir menn, sem í skipinu váru með honum. Enn bátrinn ok þeir, er þar váru á, fóru leiðar sinnar til þess, er þeir komu til Dyflinar í Irlanði, ok sǫgðu þessa sǫgu síðan.

14.

Annat sumar eptir fór Karlsefni til Íslands ok Guðríðr með honum, ok fór hann heim til bús síns í Reynines. Móður hans þótti, sem hann hefði lítt til kostar tekit, ok var hon eigi heima þar hinn fyrsta vetr, enn er hon reyndi, at Guðríðr var skǫrungr mikill, fór hon heim, ok váru samfarar þeirra góðar. Dóttir Snorra Karlsefnissonar var Hallfríðr, móðir Þorláks byskups Runólfssonar. Þau áttu son, er Þorbjǫrn het, hans dóttir hét Þórunn, móðir Bjarnar byskups. Þorgeirr hét sonr Snorra Karlsefnissonar, faðir Yngvildar, móður Brands byskups hins fyrra.

Ok lýkr hér þessi sǫgu.

aa døy.“ Dei bytte daa rom; denne mannen gjekk i baaten, men Bjarne upp paa skipet, og folk segjer at han let livet der i makkahavet, og sameleis dei som var med honom paa skipet. Men baaten og dei som var paa den fór si leid fram, til dess dei kom til lands ved Dublin i Irland. Dei hev sidan fortalt denne soga.

14.

Sumaren etter fór Karlsevne til Island, og Gudrid 1007
med honom, og han tok heim til garden sin paa Røynenes. Mor hans tykte han hadde fenge ei ring gifta, og ho var ikkje heime der den fyrste vinteren; men daa ho røynde kva gripa kvinnfolk Gudrid var, fór ho heim, og sidan samforst dei vel. Dotter hans Snorre Karlsevnesson var Hallfrid, mor aat bispen Torlak Runolvsson. Karlsevne og Gudrid fekk ein son som het Torbjørn; hans dotter het Torunn, og var mor aat Bjarne bisp. Torgeir het son hans Snorre Karlsevnesson; han vart far aat Yngvild, mor til Brand bisp den eldre.

Og her endar denne soga.

T

A. O.

Ban

Ban

A. O.

Viskı

bilæ

Segn

Laks

Kong

Fosn

Ha

Nors

Edda

I (g

Fyrs

inn

Gam

M.

sor

Fred

Gam

(N

Sto

Pre

Pe

Nor

Sog

og

Rud

ny

Seg

So

o

Sy

8

k

d

ein

fær

nor

Bøker til kjøps.

Til aa selja hev det norske samlaget desse bøkerne:

A. O. Vinjes Skrifter i Utval, band I og III—VI Pris kr. 10.00
Band I serskilt (Ymist or »Dølen") . . . . » - 3.00
Band IV, V og VI serskilt for kvart . . . . . . » - 2.00
A. O. Vinje: *Norske Dikt,* 2dre Upplaget . . . . » - 3.00
Visknut, eit samlararbeid av *Johannes Skar,* med bilæte av Visknut . . . . » - 2.50
Segner fraa Vaagaa, av *Ivar Kleiven* . . . . . » - 3.50
Laksdøla, umsett fraa gamalnorsk av *Stefan Frich* » - 1.75
Kongespegelen, I, umsett av *Halfdan Møller* . . » - 0.80
Fosnamaalet, eit norskt bymaal. Ved *Idar Handagard* . . . . » - 0.25
Norsk eventyrbok, ved *Rasmus Løland* . . . . » - 3.50
Edda-kvæde, paa nynorsk ved *Ivar Mortensson,* I (gude-kvæde) . . . . » - 2.00
Fyrste Mose-bok, umsett fraa grunn-teksti, . . . » - 0.50
innbundi . . . . » - 0.80
Gamalnorsk ordbok med nynorsk tyding, ved *M. Hægstad* og *A. Torp,* 8 hefte, kvart hefte etter som det kjem . . . . » - 0.80
Freds-tanken i Noregs-sogo. Av *Halvdan Koht* » - 1.60
Gamle skaldar og kvad. Av *Rasmus J. Flo.* (Nedsett pris) . . . . » - 1.00
Storegut, ættesogo og diktverke, av *Rich. Berge* . » - 1.00
Presten Høllbart. Soga fraa reformationstidi av *Peter Rosegger.* Paa norsk ved Rasmus Løland . » - 1.20
Norske bygdemaal. I. Av *Hans Ross.* Med 2 kort » - 0.60
Soga um Volsungarne. Gamalnorsk grunntekst og nynorsk umsetjing ved *Torleiv Hannaas* . . » - 0.60
Rudningsmennerne i Kanada av *Marryat,* paa nynorsk ved T. Mauland . . . . » - 3.00
Segner fraa Elvrom, ved *Sigurd Nergaard* . . » » 1.80
Soga um Eirik Raude, gamalnorsk grunntekst og nynorsk umsetjing ved *S. Eskeland* . . . . » » 0.25
Syn og segn, aargangarne I—V (1895—99), 2 kr. for kvar eller 8 kr. for alle 5; aargangarne VIII—X (1902—04), kr. 2.50 for kvar eller 6 kr. for alle 3; band XI (1905—06) 2 kr.; for alle desse 9 bandi 14 kr.

Alt fritt tilsendt mot betaling fyreaat eller etter postkrav, naar ein skriv til **Norsk maalkontor,** Øvre Slotsgata 29, Oslo.

Merk! Lagsmenner som hev betala aarspengarne sine, fær 25 % avslag paa alle desse bøkerne, so nær som paa »Gamalnorsk ordbok« og »Fyrste Mose-bok«.

Gamalnorske bokverk

utgjevne av

det norske samlaget.

Fyrr hev utkome:

1. **Soga um Volsungarne,** gamalnorsk grunntekst og nynorsk umsetjing ved *Torleiv Hannaas.* 184 sidor. 60 øyre.

I prenting er:

3. **Laksdøla** eller soga um laksdølerne, fraa gamalnorsk ved *Stefan Frich.* Ny og umvølt utgaava.

Snart etter kjem:

Sogorne om Sigmund Bresteson, fraa gamalnorsk ved *J. Reitan,*

og

Soga um Ravnkjell frøysgode, gamalnorsk grunntekst og nynorsk umsetjing ved *Torleiv Hannaas.*